

QUO VADIS HUNGARIA?

Ezzel a címmel írt közérthető stílusban, de igényes tartalommal egy kis könyvet Szent-Iványi István, a három évtizede a külpolitikával hivatásszerűen foglalkozó korábbi külügyi államtitkár, nagykövet, jelenleg az Új Világ Néppárt külpolitikai műhelyének vezetője. Merre tart a nyugati civilizáció értékrend-jét valló Magyarország a Kelet felé kacsingató hintapolitikával? Nehogy Ady Endre „Eltévedt lovasa” legyünk ismét! Politikai barátom kérdését ma így fogalmazom át: „Melyik oldalt válasszuk a második hidegháborúban?”

Öt éve ugyanitt, a fogyatkozó nyugati magyar sajtó rendkívül színvonalas lapjában úgy véltem, hogy nincs veszélyben a haza, mert szinte minden gondolkodó magyar egyetért abban, hogy a Nyugathoz tartozunk, annak létező hibáit pedig ki lehet javítani. „Egyedül nem fog sikerülni, de nem vagyunk egyedül,” írtam három évvel ezelőtt a Bécsi Naplóban „A magyar külpolitika kíváncsatos útja” címen utaltam az itthon terjedő (terjesztett?) véleményre, „hogy a Nyugat hanyatlik és befogadó menekültpolitikájával saját sírját ássa.” Vitattam, hogy Oroszországtól nem félni kell, hanem vele és Kínával lehet előmozdítani nemzeti céljainkat. Ma még realisabb veszélynek látom alapvető értékrendünk és külpolitikai orientációnk megváltoztatását, indokolt a vészharang kongatása. Zalatnay István református lelkész (az Antall-kormány által létrehozott Határon-túli Magyarok Hivatalának a helyettes elnöke) a *Magyar Hang* hetilap május 24-i számában a Bibó István által kimutatott „eltorzult magyar alkat” új változatára figyelmeztet: két és fél millió honfitársunk nem veszi észre, hogy a rendszerváltozáskor térségünkben a fejlett világhoz történő gyors felzárkózásra legesélyesebbnek tartott hazánk egyre jobban leszakad sorstársaitól, és „minél kiábrándítóbb a valóság, annál görcsösebben kapaszkodik” a rózsaszín jövőt ígérő illúziókba, „a minden ellenségünk eszén túljáró magyar politikai zseni mítoszá”-ba. A rendszerváltozás egyik célja az volt, hogy a „népi”-nek, majd „szocialista”-nak hazudott demokrácia „jelző nélküli demokrácia” legyen. Az új jelző, az „illiberális”, a külvilág szemében fosztóképző, ezért kap a magyar kormány annyi kritikát bel- és külföldről egyaránt. E bírálatokról is szóltam ugyanezekben a hasábokon tavaly decemberben, emlékeztetve arra, hogy „a külföldi kritika csak a kommunista rendszerben minősült a belügyekbe történő beavatkozásnak,” és hogy

„az Európai Unió nem rosszakarónk; ha bírál, nem ártani, hanem használni akar.”

Az Ausztriában és a többi nyugati országban élő magyarok jó okkal menekültek el a kommunista diktatúra alatt senyvedő országból. Putyin orosz elnök ugyan nem egy Sztálin vagy Brezsnyev, de nem is a reformer Gorbacsov és nem a Kommunista Pártot betiltó Jelcin. Még illiberális demokráciának sem nevezhető, ahol a hangos ellenzékiek élete is veszélyben van, és a cári időkre emlékeztető kontraszt áll fönn az erősen vitatható módon meggazdagodott kevesek és a tömegek élet-színvonala között. Oroszország – gazdag természeti erőforrásainak köszönhetően – újra katonai nagyhatalom (ezt ki találja megnyugtatónak?), de minden más területen reménytelenül elmarad a Nyugattól. A megújuló energia rohamos terjedését látva kell nekünk egy orosz nyersanyagra és technológiára magas kamatozású orosz hitelből épülő újabb atomreaktor? Amelynek a radioaktív hulladékát is csak Oroszországban lehet elhelyezni, ezzel is növelve kiszolgáltatottságunkat?

Az Egyesült Államok új kormánya még az elődjénél is veszélyesebb riválisnak tartja az Oroszországgal (egyelőre) meghitt, baráti kapcsolatokat ápoló, de az egész világon gazdasági, politikai és ideológiai terjeszkedést folytató Kínát. Egyre több elemző szerint vele szemben folyik egy második hidegháború. Az EU is kezdi belátni, hogy ezzel a Kínával nem lehet kölcsönösen előnyös gazdasági-kereskedelmi kapcsolatokat ápolni. Színt kell vallani, pláne egy NATO tagállamnak, kivel szolidáris. Ezért számomra több mint ijesztő a ma is nyílt kommunista diktatúrával, a lakosság totális fizikai és szellemi ellenőrzését Orwellt meghaladó eszközökkel megvalósító Kínával elmélyült barátsággal. A világ legnépesebb országának technológiai fejlődése, az úrkutatásban és a távközlésben elért eredményei ismeretében fegyverkezése komoly félelmet gerjeszt egész Távol-Keleten. Noha a finnugor nyelvet beszélő és magát keresztényként hirdető magyar kormány mind szorosabb kapcsolatokat ápol a török nyelvű népekkel, mégis szembe megy az Európai Unióval, amikor az elítéli a török nyelvcsaládhoz tartozó ujugrok elnyomását, „átnevelő táborba” zárását, Hongkong lakosságának szabadságuk maradványainak megtartásáért hónapok óta tartó harcának letörését. Ezt tetőzi a Fudan egyetem magyarországi lerakatának a létesítése a korábban tervezett Diákváros helyén.

Kényszerleszállás Minszkben

Belarusz Fehéroroszországgént a régmúlt Szovjetunió legmegbízhatóbb köztársasága volt. Mióta az összeomlott, a minszki rezsim Aljakszandr Lukasenka vezetésével Oroszország legmegbízhatóbb szövetségese. Ezen a Ryanair-repülőgép eltérítése sem fog semmit változtatni. Ellenkezőleg: Vlagyimir Putyin megígérte, hogy a június 16-án Genfben tervezett csúcstalálkozóján nem fog engedni Joe Biden amerikai elnöknek.

Egy teljes bekezdés egyértelmű ítélet nélkül? Szabad „értékmentes” analízist készíteni egy olyan esetben, melyben a demokratikus világ egységesen elítéli Belaruszt? A tények ismertek, tehát nem kell mindenáron kitérni a részletekre. Lukasenka magyarázata majdnem mindenki számára fantáziának hangzik, függetlenül attól, hogy a „Chicago-egyezményre” hivatkozik-e, vagy arra a „veszélyre”, amit állítólag Roman Protaszevics fehérorosz ellenzéki újságíró és orosz állampolgárságú menyasszonya jelentett Belarusz légterének. Egész más „erkölcsi” magyarázatot adtak az amerikaiak, mikor 2013-ban Evo Morales bolíviai elnök gépét Bécsben landoltatták, mert Edward Snowden „áruló” titkosrendőrt keresték. Talán hagyjuk a hasonlatokat, mert minden eset egyedi és csak világnézeti szemüvegen keresztül osztható be legális, elfogadható vagy kriminális kategóriába.

A világpolitikai porondon egyetlen nyertese van a Ryanair-eltérítésnek, mondja Aljakszandr Milinkevics fehérorosz ellenzéki politikus. Szerinte csak a Kremlnek jó a fehérorosz hatalom elszigetelődése. Az oroszok

feltehetően örökre elvesztették Ukrajnát, mert a donyecki harcok és a Krim erőszakos elcsatolása miatt az ukrán társadalomban nagyon megerősödött az oroszellenesség. A birodalmi álmok megvalósítására egyetlen lehetősége van Putyinnak: Belarusz bekebelezése.

Kimondottan nehéz helyzetbe került az Európai Unió. Meglepő módon a 26-ok minden vétó nélkül elítélték az eltérítést és új szankciókat szavaztak meg Belarusz ellen. De most már nem elég reagálni a történésekre, hanem „rövid, közép- és hosszú távú stratégiát kell kidolgozni”, mondta Emmanuel Macron francia államfő az uniós csúcstalálkozó után. Azt is egyértelművé tette, hogy szerinte a minszki történések nem Moszkvától függetlenül zajlottak.

Lukasenka a nagy szövetséggel a háta mögött szemtelenséggel is fűszerezi politikáját. Putyin jelenlétében kijelentette: „Egyszerűen világos, hogy mit akarnak tőlünk nyugati barátaink. Nincs is miről vitatkozni. De nincs olyan magaslat, amelyet a bolsevikok be ne vettek volna.” Tehát a brüsszeli bolsevikok készítettek elő egy 3 milliárd eurós gazdasági csomagot Fehéroroszország demokratikus átmenetének támogatására?

A csúcstalálkozó értéke sajnos könnyen kiszámítható. Stier Gábor a „Magyar Hang” nevű lapban nemes egyszerűséggel fogalmazta meg: „A jelenlegi feszült helyzetben már a találkozói ténye is örömdetes.”

Genfben csak egy dolog lesz biztos: Putyin nem fogja szájon csókolni Bident, mint azt Leonid Brezsnyev 1979-ben Bécsben tette Jimmy Carterrel.

MARTOS PÉTER

Erre legalább 550 milliárd forintot szán a kormány, jórészt irreálisan magas kínai hitelből. Nő-e attól a hazai egyetemek színvonala, hogy a Fudanra zömmel külföldről érkező oktatók fizetése a hazaiaké tízszerese lesz? Lesz-e ott magyar hallgató évi 3–4 millió forintos tandíj mellett? A Magyar Tudományos Akadémia volt elnökétől Pálinkás Józseftől kezdve a tudósok és politikai elemzők színe-java élesen bírálja ezt a tervet. Kárvallottjai lesznek a magyar adófizetők, a hazai felsőoktatás, a demokrácia és szellemi szabadság, nem utolsósorban pedig Magyarország kapcsolatai saját NATO szövetségeseivel.

Félrevezető az állítás, hogy a magyar gazdaságnak előnyös az ún. keleti nyitás. A Keletre irányuló magyar export az elmúlt tíz évben növekedés helyett csökkent, közben a behozatal megnőtt. Míg az EU-tól eddig kapott infrastrukturális támogatás látványos eredményeket hozott (noha a felhasználás nem költség-hatékony alapon történt), az ugyancsak magas kamatú kínai hitelből főként kínai cé-

gek által kiépítendő, Szegeted és Kecskemétet is elkerülő Belgrád-Budapest gyorsforgalmi vasút észszerűtlen, soha meg nem térülő beruházás. Katonailag és gazdaságilag az Egyesült Államok továbbra is őrzi első helyét, a technológiai újítások, a tudományos felfedezések terén továbbra is verhetetlen. Az EU gazdasága nagyságát, termelékenységét és áruinak minőségét tekintve egyáltalában nem mutatja a hanyatlás jeleit. Demográfiai helyzete valóban romló, és a bevándorlás annak kedvezőtlen következményei miatt aligha jelenti a megoldást. Válságait, problémáit azonban az elmúlt századokban mindig meg tudta oldani, az euro-atlanti viszony pedig Biden elnöksége és a magyar háttérrel is rendelkező Blinken külügyminisztersége alatt javul.

Ady Kompországa végre lehorgonyzott a nyugati parton. Micsoda könnyelműség rongálni a kikötő-köteleket! Széchenyi István óta hányan óvták „A Kelet népe” szindrómától a magyarságot! Merre tartasz, Hungária?

JESZENSZKY GÉZA

A piros-fehér-piros helyett pártszínek

A hosszú pünkösdi hétvége nem tett jót az osztrák kormánynak. A sok eső úgymond el-áztatta az együttműködés pilléreit. Persze ennek is van előnye: Így legalább nem robbant fel a koalíció.

Hogy mi történt? Sebastian Kurz, a még mindig csak 34 éves néppárti (ÖVP) kancellár tiroli látogatása alkalmával további lazításokat harangozott be, pedig az új intézkedések akkor még csak egy napja voltak érvényben. Erre a szólóra az új egészségügyi miniszter, a zöldpárti Wolfgang Mückstein kimondottan rosszkedvűen reagált: Kurz megegyezés ellenére olyan lépéseket jelentett be, amelyekről csak május 28-án terveztek dönteni. Mückstein Twitter-hangvétele olyan volt, hogy megfigyelők már-már koalíciós válságról beszéltek.

Az ORF-ben Mückstein megismételte kritikáját, de teljesen más magyarázattal: Neki az lett volna fontos, hogy 28-án „együtt hirdessük ki a lazításokat”. Erre a kancellár nevetgélve azt mondta: „Néha a belpolitikában a témák néhány napon belül maguktól megoldódnak.” Persze Mückstein sem hallgatott: Miután eleinte úgy hangzott, mintha még szeretne várni a következő lépésekkel, végül leelőzte Kurzt: Ne június 17-én legyen a következő lazítás, mint a kancellár mondta, hanem már június 10-én.

Hans Bürger, az ORF-közmédia belpolitikai rovatvezetője úgy ecsetelte a helyzetet, hogy szerinte az osztrák politikusok „nem piros-fehér-pirosban gondolkoznak, hanem pártjaik színeiben”.

Ez persze nem csak a két koalíciós partnerre/ellenfélre érvényes. Elképzelhető, hogy Herbert Kickl netán Magyarországot tekintti példaképnek? A szélsőjobboldali osztrák Szabadságpárt (FPÖ) frakcióvezetője néhány nappal a Kurz-Mückstein-epizód előtt azt javasolta, hogy a kancellár megbuktatása érdekében az összes többi párt fogjon össze új kormányban. Az esetleges koalíciós érdek abból adódhatna, hogy a gazdasági és korrupciós

ügyekkel foglalkozó ügyészség (WKStA) május eleje óta nyomoz Kurz ellen, mert a kormányfő szerintük legalább három esetben nem mondott igazat a parlamenti Ibiza-vizsgálóbizottság előtt.

Érdekes módon Kickl azzal vádolja Kurzt, hogy a kancellár a Szabadságpárt volt elnöke, Karl-Heinz Strache nyomdokain halad. Azzal a különbséggel, hogy Kurznak senki nem állított csapdát, „úgy, ahogy az a híres-hírhedt Ibiza-gate során történt”, írta volt lapom, a „Presse”. „Azaz Kurz csak saját magának tehet szemrehányást a történetekért.”

Ezt a kancellár természetesen másképpen látja. Amint Armin Wolf ORF-újságírónak és azóta több interjúban is elmondta, nem tudja elképzelni, hogy egy esetleges vádemelés az ő elítélésével végződhet, mert „mindig ügyeltem arra, hogy az igazsághoz hűen válaszoljak a parlamenti bizottság kérdéseire”. A parlamenti bizottságban szerinte az ellenzéki pártoknak közös kifogásuk „a másik rágalmazása, szavainak kiforgatása és politikai megsemmisítése”.

Pontosan erre tér ki a „Presse” konkurense az osztrák minőségi újságpiacon, a „Standard”. A kommentátor arra figyelmezteti Ausztriát, nehogy az orbáni útra tévedjen a Kurz-ügy kapcsán. „És hát jelenleg úgy áll, hogy a kancellár semmibe veszi az igazságszolgáltatást, valamint a parlamentet, magát pedig úgy állítja be, hogy áldozat, akit az ellenfelei ki akarnak túrni posztjáról.” A liberális lap a legfőbb problémát abban látja, hogy „Kurz az igazságszolgáltatást is az ellentáborhoz sorolja, mint ahogy a sajtót is, ha az nem a hivatalos irányvonalat követi. Összeesküvésről regél, aminek az volna a célja, hogy őt jól megpuccsolják.” Végül: „Hogy az áldozati mítosz hová vezet, ahhoz elég egyetlen pillantást vetni Magyarországra. Vagy Izraelre, ahol Netanjahu, a kancellár nagy barátja évek óta görcsösen ragaszkodik a hatalomhoz, függetlenül attól, hogy korrupció gyanújával bírósági eljárás készül ellene.”

Folytatás a 2. oldalon

Határok nélkül

Amikor vége lesz...

E rövid tudósítás írásakor a magyar Operatív Társas a következő adatokat közölte: Magyarországon tavaly december vége óta összesen több mint 4 millió 790 ezer embert ottlaktak be (2 millió 774 ezret kényszer is), egy nap alatt 633 új fertőzöttet találtak, és 52 olyan ember halt meg, akiben kimutatták a vírus jelenlétét. 1908 fertőzött van kórházban, 224 ember lélegeztetőgépen küzd az életéért.

Több mint egy éve érezhetjük, hogy fenekes-től fordult ki önmagából az életünk: reggelente valami biztató hírt, információt várunk, a vírus-járvány visszaszorulását reméljük. A legkisebb javuló adat láttán bizakodni kezdünk: talán már túlvagyunk a nehezén. Minden romlásnál össze-rezzenünk és elbizonytalanodunk, halottainkat megsiratjuk, és imádkozunk értük. Sokszor kérdéses, hogy a ránk zúduló információzuhatagban mennyire látjuk/érezzük a számok mögött a hús-vér embert. (Az elmúlt hetekben Istennek hála, egyre inkább úgy érezhetjük: reményeink jogosak lehetnek. Ráadásul nemcsak az óltások növekvő száma – és a vakcinák kifejlesztésével a vírus legyőzésének kézzelfoghatóvá válása miatt –, hanem a járvány március végi-április eleji csúcspontbólása után, egyre nyilvánvalóbbnak tűnő lecsengési folyamat miatt is. Bár e számokra érvényes az örök igazság: belőlük „egy is sok”, tény: a csúcsponthoz képest a napi halottak száma nagyjából ötödére, a kórházban ápoltaké és a lélegeztetőgépen lévők száma mintegy hatodára csökkent.) Mintha a biztos talaj kicsúszott volna a lábunk alól: ami eddigi világunkban normalitás volt – olykor egymás nyakában bulizó, ölelkező fiatalok a hétvégi Budapest belvárosában –, attól a terasznyitások első napján inkább megrettentünk, és felelőtlen reakciónak gondoltuk. Nem lesz belőle bár? Nem túl gyors a visszatérés? Nem lesznek komoly következményei, nem esünk vissza újra? (Jó pár héttel a nyitási folyamat kezdete után úgy tűnik: szerencsére nem lett baj az önfel-lelt tüntetésből.) Mi lesz az iskolába visszatérő vagy éppen érettségiző gyermekekkel, diákokkal, szüleikkel és persze tanáraikkal? Mehetünk-e már nyugodtan és felelősségteljesen színházba, moziba, koncertre, étterembe, kocsimba, meccsre? – sorjáznak tovább a kérdések sokunk fejében.

Egyre inkább érezhetjük: nem lesz olyan pillanat, amikor országaink vezetői bejelentik, hogy a vírus megszűnt, legyőztük, végleg eltűnt az életünkől. A következő hónapok sokkal inkább a fokozatos visszavívásáról szólhatnak majd: sze-

mélyes és közösségi életünk számunkra fontos darabjainak visszahódításáról. Szándékosan nem használom a „ régi életünkhöz való visszatérés” kissé elcséppelt kifejezését. Az nemcsak elkoptatott, de túlságosan azt sugallja: úgy kell folytatnunk, ahogy előtte tettük, megszoktuk, mert úgy volt jó, ahogy történt. Pedig, ha *egyszer talán majd mégis vége lesz* – ahogy az első hullám idején oly megkapóan szavalták elasz emberek Reményik Sándor első világháború alatt született versét –, nem kezdhettünk mindent ugyanonnan. Van mit átgondolnunk: magunkról, szeretteinkhez való viszonyulásunkról, közösségeink állapotáról, kapcsolatainkról, életünk mindennapi menetéről, divatos szóval: prioritásainkról. És persze, hogy a pátoszolt sz szabaduljunk: hazáról, összetartozásról, bizalomról, Európáról, globális „világfaluról”. Nem utolsósorban elmélkedjünk majd a média – és benne a közösségi média – szerepéről és válság alatti fokozott jelentőségéről: a (geo)politikai és üzleti mozgatórugók, „európai értékek” maszkírozásáról; és persze arról, hogy betüremkedhet-e bármilyen vélt vagy valós érdek az Élet megvédése és annak szempontjai elé.

Orbán Viktor miniszterelnök nem véletlenül fogalmazott úgy egy interjúban, hogy a vírus letörése után nemcsak a gazdaság, de a közösségek újraindítására, valamifele lelki újrakézdésre is szükség lesz. A kormánytól néhány napja – a magyar oltási program nyilvánvaló sikerét is kommentálva – már azt jelenthette be: „Hét-főtől szeretnénk arra biztatni a Magyarországot területén kívül élő magyarokat, hogy regisztráljanak. Tehát ha valaki a világ bármely pontján Tűzföldtől vagy Patagóniától Csíkszeredáig szeretne beolatltni magát, de ott, ahol él, nem tudja, vagy jobban bízik Magyarországon, akkor jöjjön ide, hozzánk, regisztráljon az erre a célra kijelölt felületen, informatikai felületen, időpontot és helyszínt fog kapni, idején, és megkapja az oltást.”. Néhány nappal pünkösöd előtt, lélekben az összmagyságot legnagyobb közös zárandoklatára, az idén még zártabb körben rendezendő csíksomlyói búcsúra gondolva, tudatosítanunk kell magunkban: fontosak vagyunk egymásnak, és ennek így is kell lennie.

Irigység, rosszindulat és fanyalgás helyett talán ezzel kezdhethetünk el régi-új életünk felépítését – hogy ne csak szinte világraszóló logisztikai sikert ünneplhessünk, de a járvány lecsengése a valós katarzist, szíveink és lelkeink felemelkedését is maga után hozza. NAGYMIHÁLY ZOLTÁN

ADDIKCIÓ

A vétózás gyönyöre

Mindig ártatlanul kezdődik. Az ember elszív egy negyed cigarettát, de semmi baj. Bekap egy korty erősebb italt. Aztán már mélyen leszívja a füstöt, és megiszik egy egész üveggel. Végül alkoholista és lánchohányos lesz, míg elviszi a nyavalya.

A vétózás sem kivétel. A vétózás gyönyöre. Kis ország nagy öröme, hogy nem mondhat mindenkinnek. Huszonhatvan vagyunk a klubban. Öröm nézni a huszonhatok pótfraecését, mikor mi egyes egvedül azt mondjuk, hogy: nem és nem és megint csak nem! Leirhatatlan az a bizsergető szédülés, mikor mindenki egy- valamit akar, de csak azért is, mi megmutatjuk nekik, hogy kik vagyunk. Egyék meg amit főztek, ők csinálták ezt az idealista, egyhangú

döntésre törekvő szabályzatot. Nem mentés, hogy akkor még nem ismertek minket. Késő bánat, már nem tudnak lerázni, meggyőzni, lebírní minket. Egyebet sem kell tennünk, csak újra meg újra vétőzni és miénk az egész világ. Az elején még fontos volt, miért mondtunk nemet, aztán rákaptunk a dologra: nemet mondtunk a nemetmondás öröméért. Ha csak egy-szer csatlakoznánk a többiek véleményéhez – valószínűleg belehalnánk.

Egy nap majd ránk mond nemet a világ. Megvétőznak. Nagyon szomorú nap lesz az. Ismét sirathatók szédülés, mikor mindenki egy- valamit akar, de csak azért is, mi megmutatjuk nekik, hogy kik vagyunk. Egyék meg amit főztek, ők csinálták ezt az idealista, egyhangú

KATÓ Z.

FELHÍVÁS

A **Magyarság Háza** tízéves fennállása alkalmából nagyszabású kiállítást szervez a diaszpórában élő kortárs magyar képzőművészek alkotásaiból. Őt alkotás leírásával és a róluk készült fotódokumentum megküldésével lehet benevezni a következő e-mail-címen; balint.fekete@magyarsaghaza.net Érdeklődni lehet a 0036 70 489 2876-os hívószámon. Beküldési határidő: 2021. június 30.

TÁMOGATÁSI KÉRELEM

Támogatási akciónk 2002. június beindítása óta – ide érve az Őrség naptárunk révén áttutalt adományokért – a Bécsi Napló 2021/2. számában közzétett 121.692,13 euró 2021. május 20-ig az alábbi támogatással növekedett:

CATOMIO Dr. István	30,00	GIRARDI-QUINTUS Elisabeth	20,00
DOMBI Csaba	37,00	HÖLLER Magra Judit	20,00
összesen:			107,00

A támogatások eddig befolyt teljes összege 121.799,13 euró.

Hálás köszönet mindazoknak, akik támogatásukkal lehetővé teszik a Bécsi Magyar Otthon fenntartását, amely a legkülönbözőbb rendezvények, társas összejövetelek mellett a Bécsi Magyar Iskolának is otthomul szolgál.

Mag. Hollós József elnök Dr. Seidler Andrea főtűtőkar Tánczos Zoltán pénztáros

Új csodákra várva

Tévedés, hogy a Fidesz előre menekült, amikor kilépett az Európai Néppártból (EPP). Sokkal komolyabb oka van a szakításnak, mint az, hogy az EPP legnagyobb támogatottságú, legeredmenyesebb pártjaként nem engedhetné meg, hogy kizárják. Az EPP-Fidesz viszony kezdetben harmonikus és eredményes volt. Amikor 2010 után a háza ellenzék reménytelennek érezte a helyzetét, az elvesztett csatát európai porondra vitte. Kezdetben az EPP szikszilárdan kiállt a Fidesz mellett, de az egyre erősebb sajtótámadások kikezdték ezt a szolidaritást. A viharok a KDNP-t nem érintették.

A 2009. évi európai választásokon a Fidesz-KDNP szoros szövetségen győzött, s a 2010. évi parlamenti választások után már-már úgy látszott, mintha a két párt neve egy szó volna: fideszkdnp. Ebben a párosban az egész kereszténydemokráta mozgalmat jellemző kettősség jelenik meg. Vannak konzervatívabb, liberálisabb kereszténydemokráta pártok, míg mások a szociális felelősségre és a keresztény alapelvekre helyezik a hangsúlyt. A Fidesz-KDNP összhangba tudta hozni ezt a két irányt. A nagy párt mellett a kicsi persze az árnyékban volt, még a hazai ellenzék sem sokat foglalkozott vele. Elhallgatták, hogy a Fidesznek csak a kereszténydemokratákkal együtt van meg a kétharmados többsége, inkább „Orbán a diktátor” hamis képtől szokták.

A Fidesz távozása az EPP-ből új helyzetet teremtett. A párt tehát úgy döntött, hogy nem követi a Fideszt, ami sokakat meglepett. Most persze záporoznak az ötletek és a találgatások. Mi lesz az eddigi közös lista, közös jelölt rendszerrel 2022-ben? Lehetésges-e továbbra is a közös indulás? Mivel a magyar ellenzék egyetlen jelöltet akar a Fidesz ellenében állítani, a KDNP aligha fogja megtenni nekik azt a szívesseget, hogy épp most ossza meg a jobboldali táborn. Elfogadja-e ezt a választási szempontból egyetlen logikus lépést az EPP, vagy nyomást gyakorol a külön indulásra? Nincs módja dönteni helyettünk, de közös indulás esetén támogatására aligha számíthatunk. Ami egyébként ritkán hatékony. 1993-ban az Európai Demokratikus Unió vezetői, miniszterelnökök hosszú sorját Budapestre, és nyíltan támogatta Antall József akkor már lényegében kétpárti kormányát. Szép volt az erődemónstráció, de ez nem hatotta meg a szavazókat.

A KDNP számára 2024 lehet az a pillanat, amikor úgy indulhat önállóan az európai választásokon, hogy ezzel nem az ellenzék malmára hajtja a vizet. A tisztán listás rendszerben ugyanis a külön indulás nem jelent kockázatot. De ne szaladjunk ennyire előre.

A Fidesz távozását az EPP vezérkarában ketten is sürgették: *Dávid Tusk* nehezen viselte, hogy a Fidesz jó kapcsolatot épített ki a Jogi és Igazság Párttal, és nem segítette az EPP-hez tartozó Polgári Platformot. De nemzetértéket nem írhat felül pártérdek, márpedig a V-4 együttműködése mind a négy állam számára fontos, ezért is tudnak a más-más politikai családokhoz tartozó miniszterelnökök harmonikus egy ütt dolgozni. Az Európai Parlamentben a néppárti frakcióvezető, *Manfred Weber* pedig okkal neheztelt a Fideszre, hiszen Orbán Viktornak kétség-telenül nagy szerepe volt abban, hogy nem ő lett az Európai Bizottság elnöke. Minapi nyilatkozata, hogy mindent megített a Fidesz megtartásáért, a tények ismeretében nehezen értelmetlen.

Ezek az elfogultságok azonban nem elegendők a Fidesz kizárásához. A témával kapcsolatos viták azt mutatták, hogy a kizárási javaslat megbukik. A demokrácia megcsúfolta, hogy erre Tusk úgy reagált, hogy nem vette napirendre a kizárási indítványt. A Fidesz kilépésének azonban az alapvető indoka nem személyi, hanem elvi. Az EPP az elmúlt 15 évben fokozatosan elveszítette saját arculatát. Ugyan folyamatosan a legnagyobb frakciót alkotja az európai parlamentben, de egyetlen szavazást sem tud eldönteni, ha a baloldaliak más akarnak. Addig-addig próbált hol a szocialistákkal, hol a liberálisokkal, ritkábban a zöldekkel

megegyezni, mindig valamit feladva a saját gondolataiból, amíg ma már aligha lehet megkülönböztetni tőlük. Mindannyian úgy gondolják például, hogy Európa munkaerőhiányát bevándorlással kell megoldani. A Fidesz szerint erőteljes családpolitikaival demográfiai fordulatra kell törekedni. A helyzet abszurd volta 2015-ben derült ki, amikor a magyar kormányt azért marasztalták el, mert megpróbálta biztosítani a schengeni határokon a törvénybe foglalt határátlépési szabályok érvényesítését. Nem sorolom az összes ismert vitát-mát. Orbán Viktor a klasszikus kereszténydemokráta politika hiányát rója fel – és joggal – az Európai Néppártnak. Ezzel viszont elég lehetetlen helyzetbe hozza a KDNP-t. Ugyanis a Fidesz-KDNP párosban a Fidesz a liberálisabb, a KDNP nevéből és hagyományából fakadóan is a markánsabb keresztény vonal.

A KDNP helyzetét az EPP oldaláról is érdemes átgondolni. Miért nem támadták minket is? A „legnagyobb frakció”, mint állandó jelző hangzatosabb mellett van az EPP-nek egy másik büszkesége: *mi vagyunk az egyetlen frakció, amelyikben az összes tagállamnak van képviselője*. A KDNP távozása ennek véget vetne. Mivel az Európai Parlamentben a Fidesz képviselői nem lépnek be egyik létező frakcióba sem, még a visszaintegrálás sem teljesen kizárható, s ebben a KDNP közvetítő szerepére szükség lehet. Ebből a szempontból figyelemremélő, hogy a pártcsaládkhoz tartozó alapítványok sem sietnek elhagyni Magyarországot.

A KDNP szempontjából sincs semmi távozási kényszer, sem a pártból, sem a frakcióból. A távozási önálló arculatépítés is segítség, ami távlatokban komoly súlynövekedéssel járhat. Most az EPP frakcióban Hölvényi Györgynek, mint a vallásközi párbeszéd munkacsoport társelnökének a magyar kormánypolitika szempontjából is fontos szerepe van. Az EPP maga ugyan ma már igen távol áll az 1990-es önmagától, de még mindig közelében van hozzánk, mint bármelyik másik csoportosulás.

A helyzet képlekeny, a jövő bizonytalan. Abban Orbán Viktornak kétségtelenül igaza van: Európában lehet akár száz millió olyan választó, aki számára rizsától a bal-liberális oldal által manapság erőltetett jövőkép, a nemváltoztató hisztériával, a betegség elől a halálba menekülő eutanáziával, az egyneműek házasságával, a lelkiismereti és vallásszabadság korlátozásával, az egyre erősebb véleménykültség utat. Ezen választók számára azonban csak akkor lehet európai szintű alternatívát kínálni, ha a tagállamokban az egyre dekadensabb „progresszió” ellen nem Európá ellenes, idegengyűlölő, protest pártok lépnek fel, hanem sok országban pozitív jövőképet kínáló, valódi jobb-közép pártok érnek el tisztes eredményt nemzeti és európai szinten egyaránt. Ehhez azonban idő kell.

Ne feledjük, hogy a Fidesz ugyan kilépett az Európai Néppártból, de nem lépett ki a *világátszervezetből*: a Kereszténydemokrata Internacionáléból (CDI), amelynek Orbán Viktor az alelnöke. Az EPP tagpartjainak zöme lényegében csak az Európa politikákkal törődik és minimuram szorította le a világátszervezet belüli aktivitását. Egyedül a magyarok ismertek fel, hogy a mai globális világban az meglegelőtös szűklátókörűség utal.

A KDNP-nek tehát több forgatókönyvre kell készülnie. Ha a Fidesz távozása egy markánsabb kereszténydemokrata politikára készíti az EPP-t, akkor ebben a KDNP-nek részt kell vállalnia. Am, ha a valódi kereszténydemokrata gondolat egy új formációban megjelenik Európában, és a néppárt továbbra is se hús, se hal állásponton marad, akkor nem érdemes velük tartani. Jelenleg nincs sok jele annak, hogy az EPP világosan állást foglalna a liberális ultrák által felvetett kérdésekn. Ha a szavazókat a liberális szlogenekkel akarja csábítani, akkor jelentősége rohamosan csökkenni fog, a baloldallal ugyanis ezt jobban csinálja. Ekkor a KDNP-nek mennie kell. Új szelek nyögtek az ós magyar (és európai) fákat, várjuk már, várjuk az új magyar (és európai) csodákat. A hangsúly a várjuk szón van.

SURJAN LASZLO DR., A KDNP tiszteletbeli elnöke

A piros-fehér-piros helyett pártszínek

Folytatás az 1. oldalról

Kurz Néppártját (ÖVP) már régebben több ügyben célba vették az ügyészek. A kancellár hosszú ideig nem emlékezett arra, hogy egy bizonyos Thomas Schmidnek megígérte volna, hogy ő lesz az újonnan felépített állami vagyonügynökség (ÖBAG) vezetője. Közben mobiltelefonjáról előkerültek olyan Whats-app-üzenetek, amelyekben csókos emoji kiséretében megígérte Schmidnek: „Mindent megkapsz, amit akarsz.”

Habár a „Presse” polgári napilapként közel áll a Néppárthoz, mégis úgy fogalmaz, hogy „Kurz nagy valószínűséggel hamisan vallott a meghallgatáskor, ezért most vádemelés készül ellene”. Gernot Blümel pénzügyminiszter ellen nem csak azért kutakodnak a hatóságok, mert állítólag illegális pártadományt fogadott el a Novomatic nevű szerencsejátékcégtől.

MARTOS PÉTER

GEORG PAUL HEFTY

Választási rulett Németországban

A német választók nem döntenek, hanem ruletteznek: egy pártra tesznek és arra várnak, hogy a *rien ne va plus* után mi lesz abból. Ez nem a demokrácia hiányára vall, hanem a többszörös következménye. Már évtizedekkel ezelőtt, amikor a szövetségi parlamentben a pártok száma hétére ugrott, sokan arra gondoltak, hogy a német választási rendszert az angol példára kellene átalakítani, mely szerint már néhány szavazat előnnyel sok mandátumot lehet nyerni és végül egypárti kormányt alakítani. De a politikusok között mindig többen voltak érdekeltek abban, hogy elégtelen eredmény esetén rendelkezésre álljon a parlamentben még egy olyan párt, amellyel szövetséget, koalíciót köthetnek, mint ahányan bíztak volna abban, hogy folyamatosan saját erőből elnyerik a kancellárságot. Az utolsó jelöltek, akik egyéni győzelemre törekedtek, 1976-ban Helmut Kohl és 1980-ban Franz Josef Strauss voltak. Kohl majdnem elérte, Strauss lényegesen lemaradt. Németország egyesülése óta áttört, egyenpárti sikerre nincs esély.

Mégis fenntartja az adenuerai időből a szokás, hogy a legerősebb pártok kancellárjelölttel indulnak a választási harcba. Másodszor van most két jelölt helyett három, aki kimondottan a kancellári hivatalra pályázik: a CDU és CSU nevében indul Armin Laschet, az SPD megszűnésből Olaf Scholz, a Zöldek jelöltje Analena Baerbock. Ellentétben a 2009-es választással, melynél az FDP elharcosának, Guido Westerwelennek semmilyen esélye nem volt, a mostani három közül akarmelyik bekerülhet a kancellári székbe. A nagy kérdés az, hogy a választók váma ebben mekkora szerepet játszik. Tény viszont, hogy a valódi döntés nem a polgárok ítéletén, hanem a három jelölt tehetségén és a pártok népszerűségén, sőt önkényén múlik. Ami a választási eredményhirdetés után történik, azt a választók úgy bámulhatják, mint a kaszinó látogatói a rulettasztalt. Aki ezt a leckét azelőtt nem tanulta

meg, az Angela Merkel 2017-es bemutatóján okulhatt: először az FDP-vel és a Zöldekkel tárgyal, mert nem akart megint az SPD-vel szövetségni. A tárgyalás csődbejutása után a legsvévesebben újabb választásra indult volna, amit viszont megakadályozott az államfő. Végül mégis az SPD-vel kötött koalíciót. Ennek említése nem történelmi összefoglaló, hanem a jövő lehetőségeinek vázlata. Ezért volt fontos Laschet győzelme a Marcus Söderrel vívott párbajban. A pusztá népszerűség nem határoltalan. Ezt már Strauss sikertelensége megmutatta, pedig ő jóval elismertebb és tapasztaltabb, világszerte több kapcsolattal rendelkező politikus volt mint Söder. Laschet esetében nem az a döntő, hogy a pártja háromszor akkora, mint Söderé és az általa kormányzott tartomány majdnem kétszer akkora, mint Bajorország. Hanem az, hogy ő ezért is, de főleg személyisége alapján nagyobb eséllyel tud versenyezni Baerbockkal a jövő koalíciós partnereért mint Söder, akivel szemben erre vonatkozólag még Scholz is előnyben volna. Már régen kimentek a divatból a valamikori kedvelt bajor-porosz viccek, de végsőfokon még mindig van egy talán kölcsönös, talán csak egyoldalú porosz/északnémet/nyugatnémet fenntartás a bajorokkal/délnémetekkel szemben. A mentalitás-különbség nem csak a menekültügyben, hanem utoljára a vámtervekben is megmutatkozott.

De nem csupán lelkeleti kérdésekről van szó a kormányzósvetségek keresésénél, hanem számbeli nagyságrendről is. Ezeknek három összetevője van: az elért szavazatok száma, a bonyolult választójog alapján elért mandátumok száma, de a párttagok száma is. Az SPD választói folyamatosan kevesebben lesznek, de tagság szerint talán még mindig ez a legnagyobb párt, a CDU-hoz hasonlóan a létszám 400 ezer felett mozog. A CSU 140 ezret mutat ki Bajorországban, a Zöldek 106 ezren, de az egész Németországban jelen vannak. Az FDP és a Balpárt 60 ezer taggal rendelkezik. A német és magyar

K. LÉNGYEL ZSOLT

Magyarország torz képe Németországban

Még nem alakult meg Orbán Viktor második kormánya, amikor Németországban megjelentek a Magyarországról hamarosan egyetlen egyzsolámú elbeszélések mereredett vonásai. Rit és elektronikus sajtóterületek diktatórikusnak minősítik a budapesti kormány hatalomgyakorlását. A politikai, társadalmi és kulturális életre az antiszemitizmus mellett a nagymagyar nacionalizmus, valamint a cigány- és muszlimellenesség vádjait sorolják. Megszemélyesített ellenségekkel villantanak fel az „Orbánistán”, „Orbán-ország”, „orbánokrácia” és „orbánizálás” szószüleményekből.

Az oknyomozó elemzés az *illiberalitás demokrácia* jelenségebe botlik. Ezt a kifejezést Orbán Viktor 2014. július 26-án Tusványoson tartott beszédében értelmezte bel- és gazdaságpolitikai célzattal. Német újságírók kapva kaptak az alkalmon, hogy kétsége vonják a miniszterelnök illiberalizmusának demokratikus jellegét, így utólag igazolva 2009 óta terjesztett jóslatukat a magyarországi jobb-közép diktatúra bekövetkezéséről. Aztán Angela Merkel a 2015. február 2-i budapesti közös sajtótájékoztatón ellenzette az Orbán összetett fogalmat, kijelentve, hogy a *liberalitás* jelölt a *szociális* és a *konzervatív* mellett a kereszténydemokrata szóközsélet nélkülözhetetlen tartozékának véli. A két kormányfő álláspontja e téren azóta lényegében változatlannak látszik. Így Németországban ma a kancellárasszony – és vele a sajtóvilág – átka ul az ingerzón, még ha a miniszterelnök vele 2014-ben és azután sem a szabadság antidemokratikus korlátozásának vagy diktatórikus elvonásának és szándékát jelentette be.

Az orbáni illiberalizmus egy kerekben három évtizedes folyamatban érlelődött meg a 2008 körüli gazdasági világválság elhűződő hatására. Az 1990-es évek kezdetén a fiatal magyarországi többszörösrendszert baloldala bejelentette egyedüli képvisleti jogát a liberalizmusra és a demokráciára. Erre a jobboldal nemzetelenséget kezdett a liberálisok szemére vetni. E két szemlélet közül az előbbi az, amely behalózta a mai német politikai

közelet és publicisztika első nyilvánosságát. Ebben az önmagát liberális demokratának és az európaiság egyetlen letéteményesének hirdető baloldali médiamezőnyre idegenellenesnek pécsetteli meg az úgynevezett jobboldali populizmust. A közvéleménnyel elhitetni igyekszik, hogy arany szabályt kér számon, amely a társadalomban halgtatólagos közhelyesséssel találkozik. Erkölsre akar tanítani. Megfelelezhethetetlenül eldöntött kérdésnek látja, hogy melyik a helyes, és melyik a helytelen politika.

E moralizálást politikai haszonlesés hajtja. Mögötte egyfelől a népszavazás elemével kiegészült, nemzetálami képvisleti demokrácia, másfelől az Európai Unió vezérkarában szorgalmazott európai közösségi jog feszülő egy másnak. A bevándorlások, valamint Európa jövőjének a témáját a német és a magyar belpolitikában éppúgy, mint a pártszövetségek európai versengésében emeltyüként használják azok, akik európai értékeket emlegetnek, de pártpolitikai érdekeket érvényesítenek a közvetlen demokratikus felhatalmazással nem rendelkező Európai Bizottság ösztökélésével. A Németországban 2021 őszén, Magyarországon 2022 tavaszán tartandó parlamenti választások előzése csak fokozza a sajtótudósítások és a hatalmi érdekek egybeszővődését. Ennek újabb táptalaja a 2019-ben megválasztott Európai Parlament, a magyarországi belpolitikai küzdelmek mellékheleyszine. Az oda megválasztott ellenzék képviselők szövetségesei a német médiában és a Német Sajtóügynökség hírosztályán elvileg semlegeségre kötelező hivatali megbízatásukkal összeegyeztetik Orbán Viktor legyőzésének a célját. Nem ritkán gatlásmentes pártpolitikai propagandát üznek, a sajtószabadságot mégis a magyar kormányon kéri számon.

A viszály mélyebb rétegeiben a német énközpontú és a magyar közösségelvű nemzett szemlélet civódik egymással. A liberális demokrácia felsőbbrendűség-tudatában úgy versenyzeteti egymással a liberális és a nemzeti világképet, hogy csak az előbbi hajlando győztesnek elismerni. Így a Magyarország-kép a német nemzettu-

Óvodás, I. dj: Lakatos Nóra, két és fél éves. E két baljára főlválózt-mázolt kórtól valóban kótyorogva figyeli csibéit. A költő Buda Ferenc sem álmodhatta volna szebben.

konzervatív kereszténydemokraták unos-untalan panaszojik a Merkel-féle balratolódást. Ennek viszont van egy érdekes mércéje, amely érdemi cáfolatnak is vehető: a szélsőjobboldali AfD már 2017-ben elért majd hatmillió szavazatot, párttagságra azonban mostanáig csak 32 ezer személy határozta el magát. Ez arra mutat, hogy nem Merkel indítványozta a balratolódást, hanem a német társadalom tolodott „balra” – és Merkel ebben főleg azért követte a népet, illetve a hangadó kisebbséget és a hallgató többséget, nehogy pártja elveszítse politikai elsőbbségét.

Van pártvezér, aki arról álmodozik, hogy pont neki sikerül a néphangulatnak és a nép elvárásának megfelelni és az abszolút többséget elérni. De erre alkalmas programja egyik pártnak sincs – mert az már nem volna programjának nevezhető. Ennek következtében nem minden program egyeztethető össze a konkurens céltűzésekkel. Azonban minél nyitottabb egy program, annál nagyobb a pártvezér esélye szövetségest találni. Erre az aranykulcs az igen messzi jövőre időzített ehhez. Laschet előnye Merkel előmunkája, a hátránya pedig, hogy egyezkednie kell a CSU-val, amelynek vezére nem biztos, hogy Laschet sikerét akarja. Ennek következtében ő egy harmadik és negyedik esetleges koalíciós partnernek nem tud annyi miniszteri kényit nyújtani, mint Baerbock a második és harmadik szövetségeseinek. A CDU és CSU hagyomány alapján sincs mérce arra, hogy a klíma-védelem hogyan hozható egyensúlyba a gazdasági fejlődéssel és a munkahelyek biztosításával. Baerbock mindent latba fog vetni, hogy – az alkotmánybírósg meghatározása szerint – többséget szerezzen a „klíma és a fiatalok jövőjének védelmére”. A Zöldek ezzel a jelszóval mindenféle megegyezésre hajlandók lesznek, csak azért, hogy történelmet írhasassanak első kancellárságuk eléérével. Baerbock szövetséghez az SPD-vel és akár a balpárttal, akár az FDP-vel, de a CDU-val és a

CSU-val is. Fiatalságával és csábító bájoságával fogja Laschet tapasztaltságát és állhatatosságát felülmúlni. A CDU-elnök koalíciós lehetőségei számára az AfD mellett a balpárt kizárt, Baerbock és Scholz számára pedig csak az AfD marad. A választási eredmény alapján elért helyezések a kancellárjelöltek számára csupán pillanatfelvétel – bármelyik lehet közülük, akinek Merkel hekegig vagy hónapokig tartó vetélkedés után átadja majd a kancellári hivatalt.

Hogy mindez magyar szempontból miért érdekes? Azért, mert a magyar kormányfőnek az egész német politikai erőterében nincs és nem lesz partnere. Nem képzeltető el semmiféle kormány(összetétel) Berlinben, mely Orbán Viktor eszményi társának fogná fel vagy annak akarna mutatkozni.

Verőfény 25

A negyed évszázados **Verőfény** idei, 2021-es pályázati verseny meghirdetésére több több tucat rajz érkezett. Az övadosok és iskolások munkái közül a zsűri Ildikó, Boronkai Gabriella és Bajka Kinga Csengele személyében a legjobban sikerült rajzok közé sorolta az alább megnevezett övados és iskolások munkáit.

A Bécsi Napló világhálós oldala, www.becsinaplo.eu közzéteszi a nyertesek összes díjra érdemes művét. A Bécsi Magyar Iskola és a Bécsi Napló gratulál a nyerteseknek az eredményhez!

Elemista, I. dj: Kokas Dóra, hétéves. Az iszapba fúródó hal és a holdsarló-parton álldogáló tizenhárom kiskacsa igazolja, hogy Radnóti Miklós verse ma is élményt jelent.

Gimnazista: I. dj: Spacsenkó Itholya Az őszből a nyár vég utolsó pillanataiba visszavagyódó és -futó lányok Várnai Zseni versének valódi időutazói lettek.

NEMZETKÖZI SAJTÓSZEMLE

Összeállította: FETES KATA

Naprendszerünk egyre gyorsabb

A jelenleg zajló csillagászati űrprojektek közül a mérési adatok számát illetően a legmonumentálisabb az Európai Űrügynökség asztrometriaí célú Gaia űrtávcsövének tevékenysége.

Több mint egymillió kilométer távolságra tőlünk az ESA Európai Űrügynökség Gaia műholdja lebeg a világűrben, és gyűjti a naprendszerünk feltérképezéséhez szükséges adatokat. Már több mint kétmilliárd égitest mozgását tudta rögzíteni. Ezzel az információval pontos 3D térkép készülhet naprendszerünkről. A Gaia műhold tevékenysége kapcsán egy közelébbi vizsgálat elképesztő jelenséget tárt fel. Naprendszerünk minden nap a Tejútban kering, látszólag egyre gyorsabban. Ez a Gaia műhold által gyűjtött adatok kiértékeléséből egyértelműen kiderült.

Ahogy az is, hogy a Tejútrendszer egy korábbi időpontban összeütközött egy törpe galaxissal.

Naprendszerünk egyre gyorsabbá válik a Gaia megfigyelései szerint. Ez hihetetlenül lassan történik, így a változás alig észrevehető. De mivel a Gaia olyan tárgyakat figyel meg, amelyek időnként akár több milliárd fényévnyre is vannak, a tény a galaxismagok eltolódásával bizonyítható.

A Nap a Tejút közepén kering az összes bolygójával együtt, beleértve természetesen a mi Földünket is. Körülbelül 200 millió évbe telik, amíg egyszer körbeér. Naprendszerünk évente mintegy héteilliárd kilométert tesz meg, ez egy gyorsulási folyamat figyelelhető meg, ez azt jelenti, hogy évente mintegy 115 kilométerrel fokozatosan növeli sebességét.

Egyes tudósok úgy vélik, hogy Naprendszerünk még mindig rengeteg megoldatlan rejtvenyt kínál.

Az ESA űrügynökség néhány hete már 2022 végéig meghosszabbította a Gaia mérési programjának további működését. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy minél hosszabb a mérési időszak, annál pontosabbak ká válnak a végeredményként meghatározható asztrometriaí adatok mindhárom komponense, vagyis az égi pozíció, a távolság és a térbeli mozgás.

Bezárt a hirschwangi kartongyár

2020 végén a Mayr-Melnhof Karton AG beszüntette a kartongyártást raxi telephelyén Hirschwangban. A gyár bezárásával nemcsak 150 munkahely veszett el, a gyár leállítása is sokba került a vállalatnak. „A zárási költségek 23,5 millió euró tettek ki” - jelentette be Peter Oswald vezérigazgató a Mayr-Melnhof Karton AG közgyűlésén a részvényesek kérésére.

Kétféle produkció van a hirschwangi Mayr-Melnhof kartongyártóról. A 150 alkalmazottat foglalkoztató kartongyártás megszűnt, de október közepé óta létezik egy szociális terv, amivel az érintettek nincsenek megelégedve. Jelentősen megerősödik a 215 alkalmazottal rendelkező zárható dobozok gyártása. Ide a kartongyárból elbocsátottak közül 20 fő vesznék fel. Több munkásnak is felajánlották ezt a lehetőséget, de a többség úgy döntött, más régióban keres magának munkát.

Mivel a kartongyár bezárása részben a pandémia-nak köszönhető, a Mayr-Melnhof Karton AG egy szociális tervet készített a Hirschwang-ban elbocsátott 150 alkalmazott számára egy 4,5 millió euró értékű támogatási alap formájában.

Kis érzékelők Rohrauból

Nemcsak az elektromos mobilitás növekszik, ha-nem egyre több áramot használnak. Ugyanakkor egyre inkább decentralizált módon termelődik az elektromosság, mert az alternatív energiák, mint például a szél és a nap mennyiség szempontból is egyre nagyobb jelentőséggel bírnak. Ez együttesen az áramhálózat ingadozásához vezet. A legjobb megoldásnak bizonyul jelenleg a Greenwood Power cég-től származó „Smart Grid”, az úgynevezett intelligens elektromos hálózat.

A smart-energy nem más, mint a saját fogyasztók, a hőszivattyúk, fűtőrudak intelligens vezérlése, annak érdekében, hogy növelje az önfogyasztási arányt, és ezzel egyidejűleg csökkentsen az elektromos hálózat-ból származó villamosenergia fogyasztást. A folyamatosan növekvő energiaigény azt jelenti, hogy a saját termelésű villamosenergia optimalizált felhasználása és az energia tárolása elkerülhetetlenné válik. Az áramhálózat kritikus napokon történő stabilizálása érdekében közpétávon új követelmények lépnek fel a regionális hálózatstabilitás szempontjából minden

olyan országban, amely decentralizált alapon szolgáltatja az energiát.

És itt játszik szerepet a Greenwood Power Rohrauban, Bruck an der Leitha körzetében. Ez az új vállalat különféle alkatrészeket gyárt az intelligens villamoshálózat számára. Különbösen olyan típusú átalakítókat, amelyeket a transzformátor állomásokba építenek be. A potenciál óriási, mert a világ minden táján vannak transzformátor állomások, körülbelül 100 emberenként egy. A teljes szám tehát elképzelhetetlen. Ezekben a transzformátor állomásokon a villamosenergia közép feszültségéből háztartási feszültséggé alakul. A cég ügyfelei azok a vállalatok, amelyek felszerelik a hálózatüzemeltetőket. Ide tartoznak a nemzetközi vállalatok, mint például az ABB és a Siemens.

Jelenleg különösen Vietnam, Saúd-Arábia, Brazília és Egyiptom érdeklődik az intelligens hálózatok alkalmazása iránt. Kelet-Európában és egyre inkább Németországban is felismerik a politikusok ennek a technológiának az előnyeit.

Eddig mintegy 60 000 érzékelőt adott el a vállalat, 70 százalékukat Európán kívülre. „A következő két-három évben lehetséges 200–300 ezer darab eladása is” - mondta Juschicz ügyvezető igazgató.

nature genetics

A durián

Singapúri tudósok megfejtették a világ legbüdösebb gyümölcse szúrós szagának titkát. Megtalálták azt az illatgént, ami a rothadásra emlékeztető szagot okozza. Ez lehetővé teszi, hogy „szagtalan, vagy enyhébb szagú” duriánváltozatot fejlesszenek ki a jövőben.

A durián megtalálható Indonéziában, a Maláj-félszigeten, Indiában, Sri Lankán és Thaiföldön is, de természetik Afrika keleti részén, Dél-Amerikában és Közép-Amerikában is. A durio nevű örökzöld fán termő gyümölcs 30 cm hosszúságú és 15 cm átmérőjű is lehet. Súlyja általában 1–6 kg között változik. A héja vastag, kemény és tüskés, húsa a citromsárgától a narancsig terjed, fajtától függően. A büdös, rothadó szaga ellenére az ize állítólag finom. A gyümölcs húsnak igen magas a tápértéke, puha, krémes az állaga és ize kellemesen édes, a vaníliára emlékeztet. Rothadó héja mára emlékeztető szagáról is híres. Mindennek ellenére Délkelet-Ázsiában a duriánt a gyümölcsök királyának is nevezik.

A gyümölcsben található aszkorbinsav, bétakarotin, kalcium, szirok, foszfor, vas, kálium, kénmennyiség, cukor, víz, nátrium, protein, B1, B2, B3-vitamin és jelentős mennyiségű Omega3 zsírsav.

Felhasználása igen változatos. Készül belőle többek közt mártás, fűszer, sütemény vagy éppen befőtt. A büdös gyümölcs fogyasztásának számos jótékony hatása van. Szabályozza a vércukorszintet, ellazítja az idegeket és az izmokat. Egyesek szerint a depresszió ellen is kiváló, ugyanis fogyasztása jókedvre deríti az embert.

A fa termésén kívül gyökere, kérge és a levelei is hasznosak bizonyos betegségek gyógyítására.

A jellegzetes szagnak a vadonban fontos feladata van: magához vonzza az állatokat, melyek elfogyasztják a gyümölcsöt és így a magvait szétszórják.

Rendkívül kellemetlen szaga miatt Délkelet-Ázsiában kitiltották a tömegközlekedési eszközökről, több légi és hajózási társaság is tiltólistára tette, akárcsak a szállodák és éttermek többsége.

Összefogtak a brit zenészek

Példanélkülí a szolidaritás a brit zenei világban. „Az Egyesült Királyság mai művésze, zenész- és dal-szerző-generációjának nevében” - így kezdődik a levél melyet Boris Johnson miniszterelnöknek írtak a streaming után járó csekély díjazás ellen, miszerint a nagygagyók és a kevésbé ismert zenészek is egyet-értenek abban, hogy a streaming platformok által használt gazdasági modell alapjaiban igazságtalan.

„Tulajdonképpen aggodunk a következő generációért, hogy ók miként tudnak majd ebben az iparban boldogulni, mert a streamingből egyszerűen nem lehet fenntartani a karriert. Ez pedig most a világvilágny alatt nyilvánvalóvá vált” - mondta Horace Trubridge, a brit zenészek szakszervezetének főtitkára.

A fiatalok mellett, az alálírók között olyan nagygagyók is szerepelnek, mint Annie Lennox, Bob Geldof, Boy George, Chris Martin, Noel Gallagher, Paul McCartney és Rebecca Perfusion. A The Ivors Academy a zenészeket és dalszerzőket tömörtörít szíkmái szövetség elnöke Crispin Hunt is segítette az aláírásgyűjtést.

Hálózaton magyarokról magyaroknak

Az utóbbi években annyira szárnyra kapott az online hírszolgáltatás, hogy kezdti háttérbe szorítani a nyomtatott sajtót. Ez érthető is, hiszen gyors, könnyen elérhető, s ugyanakkor a legkülönbözőbb információk tudhatók meg általa. Inflációs jelenség, hogy alig lehet követni az eseményeket, időigényes, amikor az érdeklődők (hosszú) órákat töltenek a képernyő előtt, hogy lehetőleg minden újdonságról értesüljenek. Nem meglepő, hogy az ausztriai magyarok életébe is beköszöntött az internetes tudósítás. Az alábbiakban két vállalkozó állomásokkal a szerkesztővel, Nagy-Vargha Zsófiával (Hungary today, Ungarn Heute; https://hungarytoday.hu/; https://ungarnheute.hu/) és Hajek Csabával (Magyar Szó Ausztriában; https://www.magyarso.at/) folytattunk erről beszélgetést.

Miért fontos egy magyar online portál általánosságban és konkrétan a ti oldalatok a „netes tengeren”?

Nagy-Vargha Zsófia (N.-V. Zs.): A Magyarországról szóló idegennyelvű hírek általában nagyon egyoldalúak és gyakran túlzottan negatívak. Részben ezért is döntött úgy évekel ezelőtt a kiadók, a Magyarországi Barátai Alapítvány, hogy létrehozzon egy angol és egy német nyelvű önkéntes hírportált. Ez nem azt jelenti, hogy mi teljesen az ellenpólusa vagyunk ezeknek a kritikus véleményeknek, hanem azt, hogy igyekszünk valóban tárgyilagosan tudósítani az itthoni eseményekről. A napi politikai írásoktól túl számos cikk születik a kultúra, sport, tudomány, gasztronómia területéről. Ezek mind megmutatják, hogy Magyarország milyen csodálatos kis ékszerdoboz Európá közepén.

Hajek Csaba (H.J.): Szerintem a közösség életének egyik alapköve a kommunikáció. A közösség üzenete az egyénnek és az egyén üzenete a közösségnek. A tagoknak, a tagokhoz, a tagokról szóló médium – legyen az írott, hang, vagy videó – alapvető építőköve a közösségszervezésnek, az identitás kifejezésének. Mi az írott szóval (Magyar Szó Ausztriában) a hanggal (RádióHU), és a Szakikereső szaknévsorunkkal szállunk be a közösségépítésbe.

Milyen tartalmat olvasnak az emberek 2021-ben?

N.-V. Zs.: Kétféle olvasó van még mindig a tapasztalataim szerint: akit beszippan a koronavírusról szóló híradat és aki igyekszik kerülni ezeket. Mindkét idegen nyelvű híroldalkunknál, így a Hungary Today-nél is nagyon megugrott a havi olvasottság tavaly márciusban, amikor itthon is megjelent a járvány. Azt vettük észre, hogy elsődleges tájékoztatósi pont lettünk, hiszen angolul és németül, Magyarországról rendkívül kevés hír jelent meg a témában. Azt ma is sokan olvassák, ha új intézkedést vezet be a kormány, főként, ha az pl. az utazást is érinti. Ebből adódik, hogy a turisztikai témák is nagyon felutaltak az elmúlt egy évben. Talán a bezártság és a lényegesen több otthon töltött idő miatt a gasztronómiai cikkek is rendkívül népszerűek. Természetesen ebben a rovatban kizárólag magyar recepteket közlünk, kis színes történettel az ételhez és ehhez gyönyörű fotók is készülnek.

H.J.: Sajnos az olvasás visszaszorulása igen látványos, és az audiovizuális tartalomszolgáltatás színvonala is elképesztően csökken. Ha egy adott médium nem tartja magát a megfogalmazott alapelveihez, amelyben a színvonalat magától és a közönségétől is elvárja, akkor marad a – rossz értelemben vett – bulvár.

Ha azt szeretnénk, hogy olvasatosabbak, hallgatosabbak legyünk, akkor bizony a gagyí színt lenne a cél, és a Facebook-féle komment szekció az eszköz. Ezt viszont megtagadtuk. Nem lesz eszköz a kocsmá stílus beépítése az üzeneteinkbe a népszerűség eléréséért. Nem játszunk számháborút se, mint az a sok felelőtlen „admin” („...értem ezt most a közösségi média platformjaira) teszi. Nem hajtuk a trágyaszagú népszerűségért. Ezért kárjuk a már-már szegyetlenés bunokóságot, mint a feltűnés eszköztét. Sőt! Tervszerűen szűrjük, moderáljuk az olvasóinkat. Kijelenthetjük, hogy semmiképpen nem támogatunk olyan folyamatokat, amelyek a legrosszabb otthoni beidegződéseket importálnák ide is, ezzel mérgezve az itt kialakuló közösséget.

Az online portáloké a jövő vagy van még helye a nyomtatott sajtónak??

N.-V. Zs.: Szerintem a nyomtatott sajtó soha nem hal ki. Nagy azoknak a táborá még mindig, akik szeretik a kezükbe venni az újságot, szeretik az illatát, a hangulatát annak, hogy egy print lapot olvasnak.

H.J.: A printet úgy temetik már vagy két év-tizede, hogy még él. Nem elhal, csak átalakul. Természetesen alapvető változások mentek végbe a közlésmódban és a tartalomban. A print kiszorult a hírközlés világából, de az igényes újságírás azon időszak kiadványai, azok a hetilapok, magazinok, amelyek meg tudták reformálni a finanszírozási hátterüket, megmaradtak és talán mindig meg is maradnak. Sőt, a print talán már kimondatlanul is az internet szemete (kiemelném a közösségi platformokat, mint gyűjtőhelyeket) elleni értelmi lázadás. Egyfajta identitás meghatározó azoknak, akik felháborodnak az egyetemes emberi értelem elleni olyan bűncselekmények, mint egy-egy népszerű weboldal.

Kik alkotják a csapatot?

N.-V. Zs.: A két híroldal (az angol és a német) két külön stábbal működik. A Hungary Today-nél több állandó munkatárs van, a szerkesztőn kívül három újságíró, egy lektor is dolgozik és vannak külső alalmi cikkrírók is. Az Ungarn Heute sokáig egyszemélyes szerkesztőség volt. 2020 év végén bővült a csapat, de a szerkesztőn és a lektoron kívül csak „beugró” kollégák vannak. Van, aki még egyetemre jár, van, aki légútiakísérő és a kevés járat miatt tud most nálunk dolgozni, a hétvégi szerkesztőnk pedig végzős orvostanhallgató Bécsben.

H.J.: A nap bármely pillanatában más csapatról beszélhetünk. Mindig jelennek új vá-laki. Persze a jelentkezések meg nem jelentik, hogy sikerül is valamit kihozni a kapcsolatból. Jönnek, mennek, ígérnek, szeretnének, írnak, nem írnak.

A befektetett anyagi rész, idő, energia mennyire érte meg?

N.-V. Zs.: Miután alapítvány működött min-tek, anyagiilag semennyire. Persze fizetésért dolgozunk, de az oldalaknál nincs bevétel. Azt hiszem mindkét szerkesztőségről elmondható, hogy az újságírói szakma iránt rendkívül elkötelezettek vagyunk, emiatt a munkánk érzelmileg abszolút megtérül. Jó érzés, hogy Magyarországról idegen nyelven nap mint nap rengetegen tájékoznak tőlünk.

H.J.: Habár nem eldöntendő kérdés, de igen és nem. Anyagiilag semennyire. De maga az egyesületünk sem egy profitorientált vállalkozás. Ha magát az érzést, a közösségi és/vagy újságírói munkában kiteljesedő megvalósulás-érzést nézzük, akkor igen, megéri.

Hova szeretnék fejlődni, milyen célt tűztek ki?

N.-V. Zs.: A fejlődési utak szinte végtelenek. Bár nem vagyok elégedetlen, de nyilván több lehetőségünk lenne, ha nagyobb szerkesztőséggel dolgoznánk. Például sokkal több témát tudnánk feldolgozni, több interjú tudnánk készíteni és ha több műszakban dolgoznánk, a nap 24 órájában jelenne meg tartalom. Ez is biztosan növelné az olvasottságunkat.

H.J.: Bármédig. A fejlődés nem egy végpont. Nem egy cél. A fejlődés egy véget nem érő folyamat, amely nem érhet véget. Ahogy a világ változik, fejlődik, úgy kell igazodni hozzá. A fejlődésre fel kell kapaszkodni, és haladni vele. A cél más. Természetesen vannak réz céljaink, amiket hosszabb-rövidebb szakaszokban értelmezünk, de ezek sem bebetonozott dolgok.

Készítette: MÉREG ATTILA

BUOD online konferencia

A Németországi Magyar Szervezetek Szövetsége (BUOD) április 27-én tartotta meg 2. online konferenciáját. A csaknem három és félórás megbeszélésen az elnökségen és a tagszervezeti vezetőkön kívül Potápi Árpád já-nos nemzetpolitikai ügyekért felelős államtitkár és Vincze Loránt RMDSZ képviselő az EU-Parlamentben meghívott vendégként vett részt. Potápi államtitkár a nemzetpolitikai programról, Vincze Loránt az EU aktuális ki-selbességi ügyeiről tájékoztatta az ülés 35–50 fős résztvevőjét.

GERALD SCHLAG

Burgenland létrejött 100 évvel ezelőtt

Amikor 1918 késő őszen véget ért az első világhá-ború, és a Habsburg Monarchia külön államokra esett szét, az akkoriban német Nyugat-Magyarországnak nevezett területen elő emberek számára is égetővé vált a jövőbeni tállampolgárság kérdése.

A régió sok száz családja generációk óta azzal keres-te a kényerét, hogy a szomszédos Alsó-Ausztriában és Bécsben vagy az ország déli részén, Stájerországban az iparban és a kereskedelemben dolgozott. Sok föld-műves termékeinek az ottani nagyvárosok környé-kén biztonságos értékesítési piaca volt. Közvetlenül a fogyasztóknak adhattak el, és így elkerülhették a nagykereskedőkön keresztül értekesítés pusztító versenyét.

Amikor a Lajta és a Lapincs folyók mentén húzódo határ egyszeriben két különálló államot – a Német-Ausztriai Köztársaságot és Magyarországot – vál-szította el egy mástól, a nyugat-magyarországi falvakból érkezv vendégmunkások száazit fenyegette a munka-nélküliség. A gazdák is attól tartottak, hogy a szigorú vámkorlátok és az új bürokratikus akadályok miatt elvesztik korábbi jövedelmük nagy részét, főleg, hogy a magyar belső piacon alig volt kárterítés. Tehát sok ember számára létkérdésé vált szoros kapcsolatai-nak fenntartatása a szomszédos, a külföldé vált szomszédos Ausztriával.

A szövetséges győztes hatalmak által propagált „né-pek önrendelkezési jogában” bízva, számos új szom-szédos államban ragaszkodva a példához, spontán, de naívan végrehajtott akciók és tüntetések zajlottak. Ausztriához csatlakusnak akarták így elérni német Nyugat-Magyarországt több helyen. Ilyen volt például a „Heinzenlandi Köztársaság” kikiáltása az ország ésa-ki részén, valamint ehhez hasonlóan a Lapincs-völ-gyi Szentkeresztből származó malomtulajdonos, Karl Wollinger körüli mozgalomak.

A magyar végrehajto szervek mindegyiket nagyon rövid idő alatt leverték, ezért rá kellett jönniük, hogy a kérdés csak a most Párizsban kezdődő béketárgya-lakomán dölhet el. Bár az újonnan alapított Osztrák Köztársaság már 1918. november 12-én követtele. A német-osztrák állammal közvetlenül szomszédos zárt német települések területeinek” Ausztriához csatlósát, de hamarosan megmutatkozott, hogy a győztes hatalmak mindjárt a béketárgyalások elején nem voltak hajlandók szóba állni a leggyőzött álla-mokkal. Csak 1919 májusában hívtak osztrák tárgyaló küldöttséget Párizsba, és akkor is valószínűleg nem foglalkoztak volna a „burgenlandi kérdéssel”, ha Csehszlovákia, amely kvázi a győztes hatalmak szö-vevényeseként Párizsban a tárgyalásostálnál ült, nem hozta volna szóba a tárgyalások előkészítése során a „szláv folyosó” tervét. Azért, hogy az új szárazföldi állam, Csehszlovákia, amelynek az összes szomszédos állammal különböző határvitái voltak, a baráti joga-sztáviához, illetve annak adriai kikötőhöz hozzáfér-essen, egy Nyugat-Magyarországi területén húzódo szeles földszával akarta összekapcsolni a két országot.

A polgármesterek és más képviselők erős nyomása alatt tiltakozó leveleket készítettek az Anchluss ellen. Nyugat-Európában azolta a kormányok és a média figyelemre sem méltatta ezeket a leveleket. Végül a nagykövetek konferenciája Ausztria erőszakoskodá-sára ultimátumban követelte a magyar kormánytól, hogy 1921. augusztus 27-ig ürítse ki Burgenlandot, és adja át a június óta Sopronban székelő „Szövetséges államok katonai bizottságának”. Budapest számára így már nem volt lehetőség arra, hogy tárgyalások útján tartsa meg Őrvidéket. Kétségbeesésben kiütközött sa-badcsapatokk vett igénybe. Az volt a cél, hogy meg-mutassák Európának, az Őrvidékiek akár fegyveres erővel is készek megvédeni magukat az Ausztriához való csatlósál ellen.

Bár a terv Franciaországnál támogatásra talált, Olasz-országnál heves ellenzésbe ütközött.

Dolgok lehet legobjektívebb megismerése érde-kében egy amerikai – semleges – vizsgálóbizottságot bíztak meg a vita kivizsgálásával. Az eredmény, ame-lyet Archibald Coolidge Közép-Európa szakértő veze-tésével dolgoztak ki, véget vetett a „kalandos terv” további tárgyalásának, de egyúttal először állította a béketárgyalások középpontjába a burgenlandi kérdést.

A tárgyalások másik figyelemfelkeltő pontja a bu-dapesti Tanácsköztársaság kikiáltása volt. Magyar aggo-dalommal vették tudomásul a „bolsevik forradalom” előretörését, amit Lenin az európai hatalomra törés első lépéseként propagált a „Világ proletárjai egyesül-jetek!” jelszó értelmében. Ennek megakadályozása érdekében figyelmet fordítottak „az éhező kis Ausz-tria államra”, amely esetleg hasonló forradalmi sorsra juthat. A Bécs biztosítására irányuló törekvés volt az egyik oka azoknak az 1919 nyarán folytatott tárgyalá-soknak, amelyek 1919. szeptember 10-én a Saint-Ger-main békeszerződéshez vezettek. Burgenlandot végül Ausztriának ítélték. Az ország tényleges átadására csak a Magyarországgal kötött békeszerződés megkötése után kerülhetett sor, amibe szó szerint azonos szöveget kellett beiktatni. A Tiszkormány megdöntése után hatalomra került Horthy Miklós kormányzó vezetésé-vel alakult jobboldali kormány minden diplomáciai és politikai eszközzel igyekezett megakadályozni ezt a veszteséget. Az egykor szövetséges antant hatalmak között felmerült feszültségek kiaknázására tett minden kísérlet azonban kudarcot vallott, de – csak azért, hogy ne hozzanak létre egy veszélyes precedenst – nem vol-tak hajlandók megváltoztatni a már aláírt és megerő-sített szerződést. Magyarországnak végül 1920. június 4-én, tiltakozva ugyan, de alá kellett írnia a trianoni békeszerződést. Amíg az összes alábbi hatalom végleg-sen megerősítette a szerződést, kompromisszumra tö-rekedtek, felvetve a „Duna-Szövetséget”. Megpróbálták a német és horvát nemzetiségű kisebbségnek különleges nemzeti jogokat ígérve bizonyos engedményeket tenni, amelyek 1919 januárja óta ismétetlen megtektek, de soha nem valósították meg.

A polgármesterek és más képviselők erős nyomása alatt tiltakozó leveleket készítettek az Anschluss ellen. Nyugat-Európában azolta a kormányok és a média figyelemre sem méltatta ezeket a leveleket. Végül a nagykövetek konferenciája Ausztria erőszakoskodá-sára ultimátumban követelte a magyar kormánytól, hogy 1921. augusztus 27-ig ürítse ki Burgenlandot, és adja át a június óta Sopronban székelő „Szövetséges államok katonai bizottságának”. Budapest számára így már nem volt lehetőség arra, hogy tárgyalások útján tartsa meg Őrvidéket. Kétségbeesésben kiütközött sa-badcsapatokk vett igénybe. Az volt a cél, hogy meg-mutassák Európának, az Őrvidékiek akár fegyveres erővel is készek megvédeni magukat az Ausztriához való csatlósál ellen.

NYUGAT KELETRŐL

Nymkereső skolasztika

az értékek és érdekek ennyire kiegyesztének, egyben – paradox módon – ütnék is egymást. Minden vallás ilyen vagy olyan módon az önfelírások sarkallja hí-veit, de nincs még vallás, mely a lelkiismeret furdalást és büntudatot tenné meg maga alapjául, ugyanakkor e rettenetes belső feszültséget a bűnbocsánást ígér-tével feloldva! Nincsen Nyugat kereszténység nélkül, és a gazdaságát megteremtő gyarmatosításnak is a keresztény misszió felelemő ürügyét adta, hiszen másként nem lett volna ereje az expanzióra. Egy „tő-s-gyökerez” keleti embernek, mint amilyen Attila, a hun vagy Dzsingisz kan volt, nem volt lelki szükséglete hódításainak hamis magyarázatát adni. Hódításai-kban erőfőlenység természetes megvalósulását látták, és nem mentegetőztek folyton, nem mind kérdeztek, hogy van-e joguk hozzá? Nem volt ilyen természetű igényük. A Nyugat, a nyugati ember, legyen szó véres gyarmatosításról vagy profítehes kapitalizmusról, mindig magasabb rendű eszméket, keresztényi vagy demokratikus értékeket képvisel és terjeszt. Ha nem teheti, oda minden ereje.

A történelem ironiája, egyben a világ szerencséje, hogy a Nyugat olyan régi úzi ezt a kétarcú politikát, olyannyira hisz benne, hogy idealizált világképeknek védelmében sok esetben már valóban helyeslen cselek-szik. Tipikus nyugati figura a középkori lovag, aki hét-köznapijaiban mai fogalmaink szerint tulajdonképpen morálisan, mégis, amikor szíve hölgyének udvarol, minden emberi gyarlóságot felülemelkedik. Ahhoz, hogy jók lehessünk, alapfőtelét, hogy bízunk jórávaló képességünkben és tudunk kell a gonosz létezéséről is, ugyanakkor hinnünk kell szabad akaratunkban, vagyis, hogy jó és rossz között saját elhatározásunk-

A legfanatikusabb magyarok számára is egyértel-mű volt, hogy a helyi lakosság nagyrésze egyáltalán nem gondolt gerillaháborúra az osztrák „megszál-lók” ellen, főleg nem, hogy abban részt is vegyen. Így történt, hogy a későbbi „nyugat-magyar felkelők” szinte teljes egészében Belső-Magyarországról kel-tett toborozni. A kampány különösen sikeres volt a munkanélküli hivatásos tisztek és a nacionalista főis-kolások körében, valamint olyan menekültáborok-ban, ahol Szlovákiából, Erdélyből és Horvátországból menekült személyek éltek. Jelentős számú kalandor gyűlt össze olyan alakok körül, mint a „fehér” ellen-forradalom hírhedt szabadcsapatok-vezetői, Prónay Pál, Héjjas Iván és Francia Kiss Mihály stb. Közülük némelyik méltán kiérdemelte a „banditák” megne-vezést, amivel az Őrvidékiek illették őket.

A katonai győverekkel kiűnőfően felszerelt szabad-csapatok túlerővel megtámadták az augusztus 28-án a vitatott területre bevonuló osztrák csendőrséget és véres ütközetekben visszaverték a régi háttár mögé. Az antant energikus tiltakozására válaszul a budapesti kormány kijelentette, hogy kivonta hadseregét az átadóó területről, de tehetetlen az ott fellángoló „felkelőkkel” szemben. Ennek nyilvánvalóvá tétele érdekében Prónay Pál „Lajta-Bánság” néven október 4-én Felsőőrött kihirdette az „önálló, független és semleges államot”, amelyet azonban nem ismert el teljes mértékben minden partizánvezető.

Annak érdekében, hogy végérvényesen véget ves-sen a teljesen reménytelen helyzetnek, Olaszország a többi antant hatalom beleegyezésével kezdeményez-te az Ausztia és Magyarországnak között küszöbön álló határháború megakadályozását, és mindkettőt Róma jövendő szövetségeseinek vélte egy lehetséges balkáni konfliktus esetén.

Budapest meglepően gyorsan beleegyezett az olasz külügyminiszter Pietro Tomasi Marchese Della Tor-retta ajánlatába, hogy közvetít az új tárgyalásoknál. Aggodalommal vették észre, hogy a szabad csapatok egy része – különös tekintettel az Osztenburgi egyse-re – a „honvédelem leple alatt” készült a „budapesti bevonulásra”, hogy kikényszerítse a svájci emigrá-cióban élő IV. Károly király visszaütelését a magyar trónra. 1921 hűsvétján az első, ám kudarcot valló vál-lalkozás után – a nézetük szerint törvényes uralkó-dó hível – megfelelő katonai erőket gyűjtöttek össze, hogy katonai támogatással kényszerítsék ki a király ismételt trónra emelését. Ez a kísérlet néhány hét múlva kudarcot vallott, de a terv arra kikényszerítette a budapesti kormányt, hogy a lehető leggyorsabban hatástalanítsa a „Karlista” szabadcsapatokat. Bepo-litikai okokból azonban ezt nem lehetett megtenni, mielőtt kompromisszum jutottak volna a burgenlandi kérdésben. Tekintettel az akkori erőviszonyokra és a gazdasági gazdasági helyzetére, az emberek Bécs-ben is nagyon örültek a megoldásnak.

Így az olasz külügyminiszter közvetítésével gróf Bethlen István magyar miniszterelnök és Johannes

Schober osztrák kancellár Velencében találkozott, ahol hosszú tárgyalások után végül az a kompro-misszum született, miszerint Magyarország azonnal lefegyverzi a szabadcsapatokat és eltávolítja őket Burgenlandból, cserébe Ausztia lemond Sopronról.

Mivel ez belpolitikailag aligha volt elfogadható az osztrák fél számára, amelyet két békeszerződés bizo-sított Burgenland, és annak tervezett fővárosa, Öden-burg (Sopron) birtokbavételéről, bizalmas dönt

Budapestre várják Ferenc pápát és öt kontinens zarándókait

Elkészült a 2021. szeptember 5–12. közötti budapesti katolikus világtalálkozó programja – jelentették be a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) szervezői május 13-án. A sajtótájékoztatót elhangzott: a nyitó- és zárosemenyén a Hősök terein lesz, és az utóbbin Ferenc pápa is részt vesz. Üzenetértékké a Szentatya látogatása, hiszen legutóbb 21 évvel ezelőtt, II. János Pál pápa volt jelen Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson, Rómában. A pápák rendszerint követek útján képviseltetik magukat a világeseményeken és videóüzenetekben köszöntik a zarándókat.

A NEK alapvetően katolikus világtalálkozó, de 2021-ben jóval több is lehet ennél: minden jószándékú ember első nagy találkozása a világjárvány után – mutatott rá Mohos Gábor püspök, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Titkárságának vezetője és Fábray Kornél, a NEK főtitkára. A kongresszus programjairól elmondták: azok változatosság lesznek, megszólítják a hitet mélységében megéleket épűgy, mint azokat, akik keresik az utat, a találkozási Jézussal, amelyre a világesemény meghívása is utal. A találkozózt megelőző a Teológiai Szimpózium, amely a Kongresszus bevezető eseménye lesz 2021. szeptember 2–4. között Esztergomban. Az Eucharisztáról, a szentségi közösségről hallhatunk előadásokat magyar és külföldi – köztük európai és tengerentúli – teológusoktól. A részvétel regisztrációhoz kötött és díjköteles.

A kongresszus nagyszabású nyitóünnepséggel – ezer főس korús közreműködésével – szeptember 5-én a Hősök tereén veszt kezdetű. Május 31-ig jelentkehetnek azok, akik elsőaldókózt szeretnének részt venni a nyitószentmisén. Ilyen lehetőség legutóbb 83 évvel ezelőtt, az 1938-as Eucharisztikus Világkongresszuson volt. Az esemény egyben a főegyházmegye iskoláinak tanévnyitó ünnepe is. Fontos tudni: a NEK rendezvényei akadémikusok, a szervezők jeltolmácsokat biztosítanak.

A NEK „hétköznapijn”, szeptember 6–10. között az események fő helyszíne a Hungexpo lesz. A szentmiseken kívül tanácskerek és előadások hangzanak el. Ot kontinensről várják a szervezők az előadókat és természetesen a zarándókat is.

A legmesszebről, a Fülöp-szigetéről José Palma, Cebu érseke érkezik, aki közel 11 ezer kilométert utaz

zik a helyszíni. Találkozhatnak az érdeklődők Andrew Yeom Soo-jung bíborossal, Szűz érsekevel is – ő az első római katolikus vezető, aki 2014 májusában átlépte Észak-Korea határát. Jón továbbá Piero Marini érsek, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Tanácsának elnöke – ő Szent II. János Pál pápa szertartásmestere volt évtizedeken át.

*Agolyóálló bíboros*ként emlegett riói érsekkel is találkozhatunk. A brazil Orani Joao Tempesta bíboros túlélt két fegyveres rablást és egy utcai lövöldözést. Számos előadó érkezik olyan országból, ahol napi szinten kell szembesülni a keresztények elnyomásával, üldözésével.

Városszerte is egész héten változatos programokkal várják a szervezők az érdeklődőket a NEK keretében: Bőjte Csaba előadása, ForrásPont, Ákos koncert, család- és Margitszigeten, Szent István Könyvhét és vásár a bazilika előtti téren, a Csík Zenekar, a Szent Efrém Férfikar, a 100 Tagú Cigányzenekar, a Moszkvai Patriarchatus Kórus koncertje – csak néhány ezen programok közül. A kongresszus hetében zajlik majd az Ars Sacra Fesztivál is.

A Kossuth téren szeptember 11-én, szombaton Erdő Péter bíboros celebrál szentmisét, amely után gyertyás körmenetet tartanak a Hősök tereig. Az esemény egyben országos minisránttalálkozó is lesz.

A zárosemense szeptember 12-én, vasárnap 11 óra 30 perckor kezdődik a Hősök tereén. Az Operaház 120 fős zenekarán kívül fellép az Operaház kórusa és az ország minden tájáról érkező tagokból álló nagykórus összesen 2080 fővel. A tervek szerint Ferenc pápa szeptember 12-én érkezik Budapestre, ő celebrálja a NEK zárómiséjét.

Városszerte infópontok nyújtanak majd segítséget az érdeklődőknek. A NEK sikeres lebonyolításában számos önkéntes is részt vesz, akikhez maguk végéig még van lehetőség csatlakozni. Erre biztatnak az Önkéntesek hírnökei is: többek között Miklósa Erika operaénekes, Dani Gyöngyi paralimpikon világbajnok töröző, Daniélfy Gergő színész és Kuzmányi István, a *Magyar Kurír* és az *Új Ember* főszerkesztője.

Az eseményekre regisztrálni az iec2020.hu oldalon lehet.

VARGA GABRIELLA

Turizmus a koronavírus után: A rezonancia számit

A turizmus világszerte egyike a koronavírus-járvány által leginkább sújtott ágazatoknak, amelynek a válság után meg kell majd felélnie az emberek megnövekedett szükségét. Illetve bizalom iránti igényeinek. Legyen szó akár nyaralásról, akár üzleti útról, a turizmus jövője minőségi kérdés lesz, melynek paraméterei is változóban vannak.

A turizmus már a pandémia előtt is romokban hevert

A turizmus már a koronavírus-járvány okozta válság előtt is hatalmas kihívásokkal állt szemben. Az utazási ágazatnak hírnév- és bizalomvesztéssel kellett megküzdenie, hiszen azt először különféle csodélgárások tépázta, majd a geopolitikai instabilitás csak tovább tetézte a problémát. Mindemellett az éghajlatváltozással és az ún. „túlturizmus” kapcsolatos viták is jelentősen átformálták az egyéni utazási szokásokat. A munka és a szabadidő összeolvadása olyan trendjelenségeket eredményezett, mint a „munkanyaralás”, amely jelentősen megváltoztatta az üzleti utazások természetét. Ennek következtében a turizmus már jó ideje a megállíthatatlan növekedés látszata és olyan alapvető kívánság sokasága között ingadozik, amelyek hosszú távon gyökéres szemléletváltást és átrendeződést követelnek meg.

A turizmus világjárvány okozta újraindítása egy csapásra mindenkit arra kényszerített, hogy új perspektívából közelítse meg az ágazatot, továbbá lerakta az első mérőkövetőket a turizmus újraértelmezéséhez. Bár a pandémia az ágazat számára gazdasági szempontból roppant fájdalmas, a jelen helyzetre a turizmus új, fenn tarthatóbb korszakának kezdeteként tekinthetünk, mind globálisan, mind pedig helyi szinten.

Ismét fontosabb lesz az utazás célja – de a kommunikáció is

A pandémia előtt a turisztikai szolgáltatások a lehetőségek tárházát és ajánlatok sokaságát kínálták. A színte végtelen lehetőségek következtében az utazók gyakran a döntésképtelenség útvesztőjében találták magukat, így az úti cél kiválasztása legtöbbször rendkívül spontán, rövid időn belül és többnyire kiszámíthatatlanul történt. Azonban a koronavírus-járvány okozta válság kollektív megtapasztalása a jövőben döntőbíróbb döntésekhez fog vezetni, már csak azért is, mert a koronavírus utáni világban az utazási lehetőségek száma kezdetben csökkeni fog.

A turisztikai ágazat számára ez jelenthet lehetőséget és kihívást is az utazók bizalmának visszaszerzéséért. Hiszen a jövőben az úti célok és a közlekedési eszközök kiválasztása egyre inkább függ majd attól, hogy az adott turisztikai szolgáltatások milyen garanciákat és biztonságot tudnak nyújtani. A szállodákban rabul esett vendégek, a tengerjáró szállodahajókon történt halálesetek és a külföldön rekedt turisták nem csak a közvetlenül érintettekben hagytak mély nyomot. Ennek következtében a regionális turizmus vonzóbá válhat. Az úti cél közelesége és a lakóhelyhez közeli üdülés biztonságérzetet ad – ugyanúgy, ahogy az ismerős kultúrák érzelmi biztonságot nyújtanak. Ennek ellenére a távolabbi úti célok számára is előnyös lehet, ha magas színvonalat tudnak garantálni, például megbízható egészségügyi és közlekedési feltételeket.

A jövő arany szabálya: az átláthatóság. Már a válság idején is megfigyelhető volt, ami a jövőben még erősebben fog számítani: a célcsoporttal való kommunikáció minősége. A válság után pedig elengedhetetlenül fontosá válik, hogy a kommunikáció személyes, őszinte, autentikus, ill. valamelyest humoros is legyen. Szablonos videóklippek lejátszása helyett fontosabb lesz, hogy egy ország, helység vagy szállás életérzését átadására fessék a hangsúlyt. Éppen ezért a turizmtika minden szereplőjének, a vendéglátóktól egészen a vezérigazgatókig, a kommunikatív képességei fejlesztésére kell törekednie.

Elfordulás a tömegturizmusból

A koronavírus után kialakuló új utazási kultúra elsősorban a tömegturizmusból alakítja majd át, sőt annak egyes részeit meg is fogja semmisíteni azt. Erre a tényre a lezárások megszüntetését önfelolden ünneplő turisták is hamar rá fognak ébredni. A jövőben az úti célokat tudatosabban és körültekintőbben fogják megválasztani. Ennek következményeit legfőképpen azok a szolgáltatások fogják megérezni, akik a tömegturizmus piacára specializálódtak. Az olyan ágazatoknak, amelyek például a hajdan oly sikeres óceán- és tengerjáró szállodahajók iparára alapoztak.

Szerző: ANA KIRÓ
Forrás: <https://www.zukunftsinstiut.de/>
/artikel/tourismus-nach-corona-alles-auf-resonanz/ Fordították a gráci Fordítástudományi Tanszék (Karl-Franzens-Universität) mesterszakos hallgatói és a Lubljani Egyetem Összehasonlító és Általános Nyelvészeti Tanszék magyar lektorátusának hallgatói. Projektvezetők: Kruzlicz Tamás és Veit Zita

Epidémia, pandémia, vakcina

A történelem során időről-időre bekövetkező pusztító – néha egész országrészeket kiirtó – járványok (epidémia) jól dokumentáltak. A tízenegyedik században a pusztító észak-olasz pestisjárvány érdekes irodalmi illusztrációja Boccaccio Dekamerónjának kerettörténete a baj elől Firenzeből a hegyekbe menekült tíz fiatal, akik egymás szórakoztatására pikáns történeteket meséltek. A kolera és pestis a harmincéves háború alatt valószínűleg több emberéletet követelt mint a harci cselekmények. Rendkívüli pusztítást végzett a 19. század eleji koleraepidémia és az 1918–19-es „spanyolnátha” is. Ez utóbbi halálós áldozatait kb. 50 millióban adják meg, ami lényegesen több, mint a háborúban elesettek száma. Európa városaiban most is tömegével találunk pestiszoszlopokat a korabeli félelem dokumentumaiként.

Arra korán rájöttek, hogy a betegekkel való érintkezés az egészségesek megbetegedését vonja maga után, úgyhogy már kezdetiől fogva igyekeztek a betegeket elkülöníteni, pl. a Velencébe érkező hajók legénységét 40 napig tartották a várostól távol, innen a karantén kifejezés. Voltak az elkülönítésnek igen kegyetlen módjai is pl. várak kútjaiba leeresztették a fertőzőtteket, a lelkisimert megnyugtatóására némi kenyert és vizet helyeztek melléjük, egyébként a biztos halálnak kiszolgáltatta őket. Ezeken túl azonban évszázadokon keresztül semmi racionális intézkedés nem történt. Mígmen a 18. század utolsó éveiben egy angol orvos Edward Jenner a himlő megelőzésére himlőben megbetegedett tehének bőrének hóllyagváladékát kaparta egészségesek bőrébe, abból kiindulva, hogy a tapasztalatok szerint a tehénhimlő emberben csak enyhe lefolyású betegséget okoz. Attól kezdve beszélhetünk az első sikeres preventív oltásról, mert bizonyított nyert, hogy az így beoltott egyének nem betegszenek meg a veszélyes emberi himlőben vagyis „immunisak” lesznek. (A ma is használt vakcina szavunk a latin vacca = tehén szóból ered).

Utána majd egy évszázadot kellett várni míg a 19. század végén két zseniális – de egymással meglehetősen ellenséges viszonyban lévő tudós, a német Robert Koch és a francia Luis Pasteur kimutatták, hogy a fertőző betegségek egy részét mikroszkopikus élőlények, baktériumok okozák, melyek tenyésztethetők, kenetben festhetők, hő által és bizonyos kemikáliákkal elpusztíthatók. Ettől az időponttól datálódik a bakteriológia és tágabb értelemben a mikrobiológia, mint tudomány. Náluk kezdődtek azok a kísérletek is, melyek a legyengített vagy elölt kórokozók emberi testbe juttatásával a szervezet fertőzéses szembeni védekezését „trenírozták”. Természetesen akkor még az immunrendszeréről, ennek bonyolult működéséről semmit sem tudtak, minthogy a gének felfedezéséig is várni kellett 1950-ig. A 20. század elején találtak magyarázatot arra a kérdésre, hogy bizonyos egyértelműen fertőző betegségeket, melyek egy része súlyos járványokat is okozott, a legráfínaltabb bakteriológiai módszerekkel sem találtak kórokozót. Miután a betegek váladékainak baktériumokat nem tartalmazó szűrlete másokat megbetegített, nyilvánvalóvá lett, hogy egy mikroszkóppal nem látható rendkívüli kicsi agens a „vírus” a kórokozó. Később az elektronmikroszkóp felfedezése lehetővé tette ezek megfigyelését is.

Az antibiotikumok harmincas évekbeli felfedezése után, amikor is a bakteriális betegségek többnyire gyógyíthatóvá váltak, a legveszélyesebb kezelhetetlen és ezért gyakran halálos fertőző betegségek vírusbetegségek lettek. Így van ez a mai napig annak ellenére, hogy a dramatikusan növekvő bakteriális rezisztencia újabb és újabb antibiotikumok alkalmazását teszi szükségessé. E vírusbetegségek sorában – csak a legismertebbeket említve – a sárgaláz, ebola, influenza különböző változatai, madárinfluenza, „Schweinegrippe”, AIDS és most a hatvanas évek óta ismert és eddig csak enyhe lefolyású „megfázásos” betegséget okozó koronavírus egy agresszív mutánsa, az „új típusú koronavírus” a Covid 19.

Ha a modern orvostudomány utolsó 120 évének eredményeit vizsgáljuk, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a legsikeresebb része valószínűleg nem a kuratív medicina, a már kialakult betegségek kezelése, hanem a betegség kialakulásának megelőzése, a preventív medicina. Bár igen sok betegség gyógyítására vagy kezelésére van ma mód és a fájdalmak, szenvedések enyhítésére is, ezek kialakulásának megakadályozása nagyobb mértékben járult hozzá a várható életkor radikális kitolódásához

világszerte. Gondoljunk bele, hogy a nem túl régi időben még rettegett kórok, mint a himlő, a torokgyík, tetanusz, gyermekbénulás gyakorlatilag megszűnt. A fertőző mágyualladás több formája, a méhnyakrák, a súlyos szövődeményekkel járó gyermekbetegségek, mint a szamárköhögés, fertőző bakteriális agyhártyagyulladás, a vírusos agyhártyagyulladás – a felsorolást lehetne folytatni – lényegesen csökkent. Ezek az eredmények egyértelműen a védőoltások következményei. Ehhez csak egy adalék: a múlt század súlyos gyermekbénulásai ellen az 50-es években kifejlesztették a Sabin vakcinát. Az NDK-beli bevezetése 1960-ban történt. Németország nyugati felén sok vita után csak 1962-ben kezdték meg az oltást. Ennek következtében itt a későbbi időben évente több ezer megbetegedést következett be, több száz halállal, illetve életre megnyomorodott emberekkel. Ezalatt a kelet-német területen 10 alatti volt az incidencia. Érthető módon a szubjektív megézés családok: ha egy súlyos betegséget meggyógyítottak – különösképpen, ha ez operációval történt – az ember megkönnyebbült, boldog, halás, de az el nem szenvedett esetleg halálos betegséget nyilván nem vesszük észre.

Az immáron 14. hónapja tartó koronavírus-járvány egyedülálló sok szempontból. Egyrészt a globalizációval együtt járó rendkívüli gyors elterjedése és pandémiává (világjárvánnyá) válása, az a rendkívüli tömeges érdeklődés és laikus véleménynyilvánítás, ami megint a modern kommunikáció következménye, másrészt a világméretű többé kevésbé összehangolt szigori intézkedéssorozat. A leglényegebb külföldiség az eddigi nagy járványokkal szemben mégis az oltóanyagok rendkívül gyors kifejlesztése különböző országokban. Ha nehezményezük is, hogy majd egy év felt el az első oltások megkezdéséig, nem beszélve a piaci érdekek időnkénti előtérbe helyezéséről, az oltás körüli szervezési káoszról, meg a politikai jellegű nézeteltérésekről, tudnunk kell, hogy egy vakcina kifejlesztése eddig legalább egy évtizedet vett igénybe. Lényeges különbség még a tudomány szempontjából a vakcina kialakításának tudományos technológiája. A klasszikus és már fentebb idézett módszer, hogy a kórokozó elölt vagy gyengített változatát juttatták be a szervezetbe, az adaptív immunrendszer aktiválására és így a jövőbeli igazi fertőzés leküzdésére. A forradalmi újítás, hogy most egy, a múlt század 90-es éveiben kísérletileg kifejlesztett módszerrel nem a kórokozót, mint is ennek külső fejtőburkát juttatják a testbe. Egy, a genetikai rendszerhez köthető nagy molekula az mRNS (küldönc vagy messenger ribonukleinsav) behatol a sejtplazmába és információi rendszere révén átveszi a gazdaszejt felfejlesztésének irányítását, „legyártva” ily módon a koronavírus külső burkának „tűskefehérjét”. Ezt aztán az immunrendszer észleli és az ismert módon beindítja a védekezési folyamatot. Ez a szellemes megoldás lényegesen hozzájárult a vakcinák előállításának felgyorsításához is.

Az Európában szerepet játszó oltóanyagok közül a legtöbb ilyen, vagy kissé módosítottan ezt a módszert követi. A Biontech/Pfizer és a Moderna csupán mRNS-t juttat be a szervezetbe, míg az AstraZeneca és az orosz Sputnik egy ember nem veszélyes vírust használt transzportörteket ennek bejuttatására. Ezek az ún. vektor vakcínák. Egyedül a kínai Sinovac dolgozik a klasszikus módszerrel: elölt vírust juttat a szervezetbe. A részen van egy egészen különböző technika ellenére úgy tűnik, az összes használt oltóanyag a hatást és a mellékhatásokat tekintve, jól összemérhető. Mindegyik 80–90 %-ban csökkent a fertőzés kockázatát és ami még fontosabb, a súlyos kórelőfordulást és a halálzás valószínűségét 1% alá csökkentti. A mellékhatások tekintetében meg kell jegyezni, hogy véleményem szerint hibás volt a kezdeti hivatalos kommunikáció, ami azt a tévhitet kellette, hogy az oltásoknak áldásos hatásaival szemben semmilyen mellékhatása sincs. Mindenki tapasztalta, hogy még a recept nélkül kapható gyógyszerek mellé is használati utasítást csomagolnak, amely a lehetséges mellékhatások hosszú listáját tartalmazza, melyek közül nem egy súlyos komplikáció. Nincs ez másként az oltásoknál sem, azzal a különbséggel, hogy a potenciális veszélyesség foka nagyságrendekkel csekélyebb. Ha a várható káros hatást és a súlyos fertőzés megakadályozását – összességét a ritka és többnyire nem mellékhatásokkal, megállapíthatjuk, hogy az oltás folyamata az orvostudomány „sikerágazata”, mely tízmilliók életét mentette meg.

Dr. BARTOS DÉNES belgyógyász

A BALKÁN ÚJRASZABÁSA

Koszovó és Albánia egyesülése, Bosznia és Hercegovina felosztása békés úton, miközben Koszovó szerbek lakta része Dél-Tirolohr hasonló különleges státust kapna, a boszniai Szerb Köztársaság legnagyobb része pedig Szerbiához kerülne, továbbá Szerbia, Montenegro és Macedónia albánok lakta részét Koszovóhoz (azaz a leendő Albániához), a főként horvátok lakta Nyugat-Hercegovinát Horvátországhoz csatolnák, a „maradék” területekből pedig létrehoznának egy tisztán bosnyák államot – mindezek, az útnak semmiképp sem mondható határ-átlátozolás, a képzések április közepén röppentek fel egy ún. non-paper dokumentum, vagyis nem hivatalos, informális tervezet kapcsán, amelyet a közvélemény Janez Janša szlovén kormányfő nevéhez kötött.

A szlovén, a horvát és a boszniai sajtó napokig foglalkozott a kérdéssel, hogy vajon Janša valóban megküldte-e Brüsszelnek a nem hivatalos diplomáciai dokumentumot, mely állítog átszabja az egykori Jugoszlávia jelenlegi határait. Brüsszel szerint nem kaptak ilyen dokumentumot.

Miközben a szlovén kormány úgy fogalmazott, hogy nincs hozzáfűzni valójuk az állítólagos tervezethez, és maga Janša tagadta annak létezését, a régió politikusainak, történészeinek, szakértőinek és általában minden, a témában „járatos” megmondó embernek volt oka és módja megszólalni. Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja – tartja a mondás, vagyis, akinek kapóra jött a véres jugoszláviai események után jó húsz évvel és az elmúlt két évtizedben időről-időre felbukkant téma, az tényként kezelte a dokumentum és a terv létezését. A média országahatárokon átvételekén készen állt melegen tartani a határmódosítás és „az etnikailag tiszta” nagy nemzetállamok témakörének boncolgatását. A fő kérdés pedig, ami mindenki fantáziáját izgatta: ki áll a terv mögött? Kézenfekvő befutóként jelent meg Aleksandar Vučić szerb elnök személye, s vele párhuzamosan a politikai partnere, Orbán Viktor magyar miniszterelnök, aki ugyebár egyaránt szövetségese a szerb és a szlovén politikusnak. Vučić az elhangzottakra úgy

reagált, nemcsak hogy nem vett részt a szlovén kormányfő állítólagos javaslatának kidolgozásában, hanem még csak nem is látta. A Szabad Európa Rádió szerb nyelvű híroldalán idézi a szerb elnöknek a boszniai Face TV-nek adott interjúját, amelyben Vučić határozatlan kijelentette, hogy nem fog megfontolni az, amit az állítólagos javaslat tartalmaz, vagyis, hogy Szerbia elismeri Koszovót, lemond az ország déli, albánok lakta részéről (Preševórról és Bujanovacról), és megkapja a boszniai Szerb Köztársaságot. Senad Hadžifejzović újságíró megjegyezte, hogy Milorad Dodik, a boszniai Szerb Köztársaság miniszterelnöke és a szerbiai belügyminiszter, Aleksandar Vulin a dokumentum mellett kampányol, Vučić erre úgy reagált, a két politikus a saját álláspontját hangoztatja, saját integritásuk van, tehát ő maga nem hathat ki rájuk. A szerb államfő úgy fogalmazott: mindig hangoztatja, hogy Szerbia elkötelezett Bosznia és Hercegovina szuverenitása, valamint azon belül a Szerb Köztársaság szuverenitása mellett, viszont Dodiknak joga van saját véleményhez.

A szerb közmédia részletesen foglalkozott a kérdéssel. A Szerbiai RTV szerint Szlovéniát és Bosznia és Hercegovinát, sőt az egész régiót megrázta az ügy. A televízió egyik híradós anyagának záromondatában megállapítja: Szlovénia július 1-jén átveszi az Európá Unió Tanácsának irányítását, és az év végéig (azaz az ország soros elnökségi tisztségé végeig) ki derül, foglalkozik-e, és amennyiben igen, hogyan a Nyugat-Balkán kérdésével. A belgrádi közmédia naponta jelentkező hírháttértémorában is kitért a témára. Az *Oko (Szem)* című műsor szombatn forgó adását *Szlovéniából szeretettel – Szerbia az Una folyóján, Horvátországra a Drináján* címmel harangozta be, és emlékeztetett arra, hogy Jugoszlávia szétesésekor Janša volt a szlovén védelmi miniszter, most pedig, kormányfősége idején úgy az egykori Jugoszlávia határainak megváltoztatása a téma. Azt is hangsúlyozta, hogy maga Edi Rama, azaz Albánia miniszterelnöke is elismerte, hogy látta a dokumentumot.

A *Danas* című függetlennek nevezett, baloldali belgrádi napilap több szakértőt is meg-

szólaltatott a témában. Eszerint az újtüdéki székhelyű Központ a Regionalizmusért szervezt igazgatású úgy fogalmazott, Borut Pahor szlovén államfő és Janez Janša kormányfő „veszélyes ötletéről” van szó, és maga a téma nem először merül fel, emlékeztetve arra, hogy Timothy Less volt amerikai diplomata is hasonló javaslatot tett, azt állítva, hogy „a Balkánon mindaddig nem lesz béke, amíg etnikailag tiszta országok nem lesznek”. Az interjúalany szerint aggodalomra ad okot, hogy az egykori jugoszláv térség felosztásának ötlete éppen Szlovéniától, azaz az EU következő soros elnökétől érkezik. „Minden határmódosítás Európa elsőszobájában olyan országokat hozna létre, amelyek nem lennének kompatibilisek az EU-val, az ilyen etnikailag tiszta országok csakis autokratá rezsimek lehetnek. Szlovéniához és Magyarországhoz hasonlóan – fejtette ki véleményét, hangsúlyozva, hogy a non-paper dokumentumban változ felosztás Szerbia számára kedvező lenne, hiszen „könnyebb lenne lenyelni Koszovó függetlenségének elismerését”, ha Belgrád megkapná a boszniai Szerb Köztársaságot. Hozzátette, hogy a határszabakos nem valószínűhatnának meg békés úton. Egy másik történész-szakértő pedig úgy fogalmazott, hogy a Nyugat-Balkán országai határainak és szuverenitásának megkérdőjelezése egyetlenegy célt szolgálhat: egy újabb balkáni háború kirobantását, a szélső-jobboldali Janša állítólagos terve pedig fontos lépés egy új összetűzés kiprovokálásában. A történész kételyének adott hangot, hogy a „kis” Szlovénia egymaga, saját ötlettől vezérelve játszana ilyen „veszélyes” játékokat a Balkánon, szerinte orszós és szerb érdekek állnak a háttérben. Szerinte Vlagyimir Putyin orosz elnök rezsimje szeretné átírajolni Európa és a poszt-szlovén régió határait. Tényként kezeli, hogy a „próbarepülés” jól sikerült, ami szárnyakat ad Aleksandar Vučić régiós destabilizációs politikájának és nyomásgyakorlásának a szomszédos államokra, elsősorban Montenegróra és Bosznia és Hercegovinára, az ún. szerb világ létrehozása céljából, amiről a szerb államfő legközelebbi munkatársai nyíltan és kendőzetlenül beszélnek a nyilvánosság előtt. Egy

másik megszólaltatott történész szerint az ötlet nem a Balkánról, hanem kizárólag Bosznia és Hercegovináról szól, azaz a szerb és a horvát érdekekről, melyeknek elsődleges elszenvédője a harmadik fél, azaz a bosnyákok. Egy harmadik történész és elemző arra figyelmeztet, hogy a Balkán jelenlegi geopolitikai felépítése tarthatatlan, egyetlen megoldás pedig Jugoszlávia szétesésének a befejezése lehet.

A sornak ezzel egyáltalán nincs vége, számtalan, különféle indíteket és érdeket felsorakoztató véleményt lehetne idézni (akárcsak a nemzetközi sajtóból) – az összefoglaló azt kívánta érzékeltetni, hogy ez a téma, mármint a Nyugat-Balkán határainak kérdése korán sincs lezárva a fejekben és a szívekben, legyen szó bármelyik országról vagy politikai oldalról. E cikk írásakor, május közepén már nem foglalkozik a kérdéssel a közvélemény, de vajon július elsejétől, azaz Szlovénia soros EU-s elnöklésének megkezdésével felbukkan-e újra, és ha igen, milyen formában ez a nyugtalanító terv.

FEHÉR MÁRTA

A kárpátaljai magyar kisebbség Kuleba–Szijjártó megbeszélésén, Zelenszkij elnök évértékelésén

Az utóbbi időben fokozottabban került szóba a magyar és az ukrán felek közötti nézetkülönbségek kérdése és azok rendezésének lehetőségei. Így május 13-án kétoldalú megbeszélés történtek a két ország külügyminiszterei között Pozsonyban. Ezt követően Zelenszkij ukrán államfő második hivatali évét értékelő és összegző sajtótájékoztatóján egyé fontos kérdés mellett szóba jött az ukrainai magyar kisebbség kérdése is. A május 20-1 elnöki sajtótájékoztatóra a KMKSZ hivatalos nyilatkozatban reagált.

Szijjártó Péter magyar és Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter Zelenszkij évértékelését megelőzően, május 13-án kétoldalú megbeszélést folytattot Pozsonyban a közép-európai miniszterek találkozója előtt. A magyar tárcavezető az egyeztetést követően rövid sajtótájékoztatót úgy fogalmazott, hogy „óvatossá optimizmusra okot ad, némi csekély előrelépések történtek”, melyeket a mostani nehéz helyzetben ugyancsak meg kell becsülni. A kétoldalú egyeztetést pozitív hangvételű Twitter-oldalán Dmitro Kuleba ukrán tárcavezető is, aki a megbeszélés kezdeményezője volt.

Szijjártó megjegyezte, hogy Magyarország és Ukrajna kapcsolata az elmúlt időszakban sajnos nem jól alakultak, amelyeknek az elsődleges forrása a kárpátaljai magyarsággal szembeni ukrainai fellépés. A magyar diplomata az előrelépések lehetőségei közé sorolta, hogy kétoldalú magyar–ukrán oktatási munkacsoport jött létre annak érdekében, hogy az ukrán oktatási törvényben a jelenleginél jobb helyzetet alakítsanak ki a kárpátaljai magyarságnak. Azóta a munkacsoport megtartotta első üléseit. „Úgy tűnik, sikerült néhány olyan megoldást találni, amelyek segítenek abban, hogy a kárpátaljai magyar közösség a mostani törvény adta szabályok közepette is kedvezőbb helyzetbe kerüljön az anyanyelvhasználat tekintetében az oktatás területén” – fogalmazott Szijjártó.

A felek arról is megállapodtak, hogy a

Az ukrán elnök sajtótájékoztatóján megjelent közel kétszáz újságíró számos, többnyire kritikus kérdést intézett az ukrán államfőhöz. A legtöbb közülük az Orszoszággal már évek óta dúló háborús állapotok felszámolását, az Egyesült Államokkal és Európa nyugati államaival való kapcsolatépítést és a korrupció, illetve a deoligarchizáció kérdését vette alapul.

Amelnyelnyik regionális 33-TV tudósítójának a „Nagy építkezéssel” kapcsolatos kérdésére válaszolva Zelenszkij szóba hozta az országban élő nemzeti kisebbségeket, a kárpátaljai magyarokat is. Az államfő szerint meg kell védeni ezeket a kisebbségeket, beleértve a magyarokat is annak érdekében, hogy ne ismétlődjenek meg a Krím-félszigeten és Ukrajna keleti részén történtek. A kárpátaljai lakosokra utalva megjegyezte, hogy ezek az emberek Magyarországra történő utazásuk során azzal szembesülnek, hogy ott jól fejlett infrastruktúra és közellátás van, ami náluk otthon nincs. Külön hangsúlyozta, hogy „a magyarok ezt illetően ügyesek”. Ezután pedig kiemelte: „[...] Azt szeretném, hogy ezek az emberek akarjanak ukránok lenni. Hogy emlékezzenek arra, hogy ők – magyar nemzetiségűek, részben például Beregszászban, de hogy ők ukránok legyenek, hogy ne akarják felvenni a magyar útlevélre. [...] Azt szeretném, hogy érezzék: az állam gondoskodik róluk”. Válaszát Zelenszkij a következőkkel zárta: ahhoz, hogy az országban élő nemzeti-szék ukránnak érezhessék magukat, pénzét kell befektetni az általuk lakott régióba, figyelmet kell nekik szentelni, főleg javítani kell életkörülményeiken.

Ukrajna elnökének évértékelő beszédére reagálva a KMKSZ másnap hivatalos nyilatkozatot tett közzé. Ennek értelmében „A KMKSZ üdvözlésének tartja, hogy Volodimir Zelenszkij, Ukrajna elnöke második évét értékelő beszédében az országban élő nemzeti kisebbségek védelméről sem feledkezett meg, külön kiemelve a kárpátaljai magyarságot.

Mindazonáltal megdöbbentőnek tartjuk, hogy az ország első embere beszédében a Donyec-medencei helyzettel hozta össze-függésbe maroknyi közösségünkkel, tovább erősítve ezzel a többségi társadalomban az elmúlt években lábra kapott magyarellenes hangulatot. Meggyőződésünk, hogy az állampolgárság és a nemzetiségi hovatartozás két külön kategóriát képez. A kárpátaljai magyar közösség tisztelt és betartja Ukrajna Alkotmányát és törvényeit, ugyanakkor ragaszkodik magyarságához, anyanyelvéhez, kultúrájához, iskoláihoz. A magyar kisebbség lojalis az ukrán államhoz, és 2017-ig nemzeti önazonosságának megőrzését az ország vezetése is törvényileg garantálta. [...] A kárpátaljai magyarság helyzetének rendezését továbbra is szeretett jogainak helyreállításában és azok betartásában látja.” Ugyanakkor a KMKSZ is elismerően és támogatottan reagált az illetően, hogy „valamennyi ukrán állampolgár komfortosan és otthonosan érezné magát nemzetiségétől függetlenül”.

PALÁDI RENÁTA

MOZÉS HUBA

Helyünk a világban

Egy ismerőshöz
(aki negyedfél évtizeddel ezelőtt „kivonult” a civilizációból)

Már sok-sok éve kivonultál abból, ami most elhagyott. Egy emberelől kellett hozzá, s amit elhagytál, igazolt.

Te vagy

Hámori József emlékezete

„Csak az a nemzet érdemes jobbsorsra és örökéletre, amely meg tudja becsülni nagyjait, és amelynek mindig szeme előtt lebeg azok példát adó munkássága.”
Esterházy János

A mártírsorsú felvidéki politikus üzenete nemcsak a Magyar Örökség Díj alapítójának krédója, nemcsak Fekete György és Makovecz Imre alapeszménye, de Hámori József életének is meghatározó vezérelve volt. Amikor József életének is meghatározó vezérelve volt. Amikor első elnökünk, MádI Ferencet 2000. június 6-án köz-társasági elnökké választották, szinte magától értetődő természetességgel fogadtuk, hogy felkérésére Hámori József (Fegyvernek, 1932. március 20. – Budapest, 2021. május 1.) veszi át az akkor már ötödik esztendeje működő Magyar Örökség Díj Bizottságának vezetését. A nemzetközi rangú kiváló jogtudóstól a Széchenyi-di-jas biológus, egyetemi tanár, volt miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, egykori alelnö-k vette át a napjaink értékzavaros világával szem-beni tiltakozásul, civil akaratból született tisztséget: fel kell építenünk a magyarság „Láthatatlan Szellemi Múzeumát.” Hámori József számtalan tudósi és társad-almi feladata ellenére - vagy inkább mellett! - öröm-mel és lelkesedéssel vállalta, hogy a Magyar Örökség Díjjal meg kell nevezünk „azokat a teljesítményeket és *felelőtlényeket*, amelyek a kultúra, a gazdaság, a tudomány, a közelet, a sport és az erkölcsi erőfeszé-snek megannyi területén vitathatatlanul kiemelkedőek, és ezzel képesek erősíteni egyéni és közösségi önhí-zalmunkat, szebbé-teljesebbé tenni nemzedékeink és unokáink életét, szolgálni országunk és nemzetünk felemelkedését.” – Alapító nyilatkozatunk e részlete színte szó szerinti tükörképe Hámori József értékrend-jének. Nagyan köszönhető neki, hogy tevékenységünk és díjátadási ünnepségeink az elmúlt negyedszázadban a magyar közeleti és kultúrális élet kiemelkedő ese-ményei lettek, s szerte a Kárpát-medencében rangot adnak viselőiknek.

Tizenhét esztendeig dolgozhattunk együtt a Bizott-ságban. 2017. szeptember 23-án köszönt el tőlünk, s adta át elnöki posztját akadémikus társának, Kling-hammer István professzornak, hogy – gyengülő erővel bár – a továbbiakban a Tudományos Ismeretterjesztő

JUHÁSZ JUDIT a Magyar Művészeti Akadémia szóvivője, a Magyar Örökség Díj Bizottságának alelnöke

Gergely András (1946–2021)

Nem könnyű leírni a második évszámot, ha régi barátról van szó. Hogy pontosan mikor ismerkedtünk össze, nem tudom, a helyet azonban igen: Budán az Eötvös Collegiumban. Közel laktam a Gellérthegyhez, s egyetemista éveimben ott találtam igazi barátokra. Amikor az 1980-as évek közepétől színre lépő magyar ellenzékéről beszélnek, nem szokták említeni ennek az intézménynek a szerepét. Pedig elég volna csupán felsorolni az első demokratikus kormány diplomáiát közül az egykori kollégistákat, talán két tucatnyian is voltak. Közülük az első sorban: Gergely András, aki szol-gált főtítkárként a kultigyminisztériumban, volt nagykövet a Dél-Afrikai Köztársaságban és Hollandiában. A kollégiumban már a 60-as évek másik felétől volt érezhető ellenzéki hangulat. 1848 kultusza és a nemzeti múlté. Faragó Vilmos, a hírhedt kommunista publicista 1967 tavaszán csúfosan alulmaradt a kollégistákkal rendezett nyilvános vitán, az *Élet és Irodalom* hasábjain így próbált ellenzéki elégtételt venni: „kurucos, dzsentri, kálvinista szellem ült tort.”

A 70-es évek közepe táján jártunk mindketten a fiatal humán tudósok, általunk csak kaszinónak nevezett baráti körébe, ahol havi rendszerességgel megvitattuk a politika és a tudományos élet aktuális kérdéseit. Az akkori ifjú nemzedék történészekből, irodalmárokból álló csapatából évtizedek alatt számos akadémikus és egyetemi tanár, sőt egy kultigymi-niszter is lett. András következetesen járt a történetnszi pályájának útját, soha nem tartotta magát szobatudósának, mindig foglalkoztat-kák szakmájának növekvő vonatkozásai, így elvállalta a „kötes nyilvánosság” (az első és a második között) egyik legfontosabb orgá-numában, a *Mozgó Világ* nem a betöltés után megjelent glejsajtoljt lap!) szerkesztőségében a történész rovatzetűt posztját. A folyóirat épp e terület miatt kapott számos bírálatot a bata-lom részéről. 1981-ben például egy szlovák író történeti esszéjéről írtunk hárman bírálatot, azt vízszont odafont már nem engedélyezték, hogy elhívjuk Budapestre a szerzőt.

Történész volt András, szakmájában nem-zedékének egyik legkiválóbbja, a reformmork és Széchenyi életművének kutatója, több mint három évtizedden keresztül az ország első egye-temének oktatója, végigjárta az előírt lépcsőfo-

KOVÁCS GERZSON

Elhunyt Soproni József zeneszerző

Életének 91. évében, 2021. április 24-én meghalt Soproni József, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem pro-fesszor emeritusa, volt rektora.

Sopronban született 1930-ban. Hatéves korától szü-lővárosának zeneiskolájában tanult zongorázni, a kö-zéiskolát is itt, a Széchenyi Gimnáziumban végezte. Zenei sí alkatát, érdeklődési körét meghatározta, hogy a magyar-osztrák határ mentén nevelkedett. Sokoldalu tehetése a zene mellett a rajzban is megmutakozott, ér-deklődési köre kiterjedt az irodalomra, képzőművészetre és az építészetre is. Elsőrangú orgonaművészként és zongorakísérőként tartották számon, igazi elhivatottsága azonban a zeneszerzés volt. Ezt a szakot végezte Viski János vezetésével a Zeneakadémián, diplomáját 1956-ban szerezte. 1957-től másfél évtizeden át a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában szolfézst, zeneelmé-lési tárgyakat és zeneszerzést, majd a Zeneakadémián (44 évesen már egyetemi tanárként) szolfézst, ellenpontot, transzponálást-partitúráolvasást és zeneszerzést taní-tott. Két ciklusán át, 1988 és 1994 között rektorként is működött. Vezetősége idején kezdődött a csembalo és a jazz oktatása az egyetemen. Alapító tagja volt (1992) a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiának.

A zenehez a legnagyobb alázattal, etikusan viszonyult. *„Zenét írni amolyan, mint értéket választani”* – mondta. Ké operát (Antigone); Aranylővő), hat szimfóniát, mi-kék sorozatát, számos zenekari, szülő- és kamarazenei, valamint vokális művet komponált. Az általa sokszor alkalmazott klasszikus műfaj nem utal feltétlenül a tar-talom hagyományosságára. A magyar siratódallamok világotól kezdve a korszerű technikák adta lehetősé-gik minden eszközt felhasznált. Elsődleges feladatának tekintette a sokszínűséget, a karakterek megrajzolását. Nem improvizációit jegyezte le, hanem előbb végiggon-dolta, s fejben végighallgatta az egész kompozíciót, s ha jónak találta, akkor írta le. *„Tölem idegen a spekuláció. Soha nem akartam alondóts zenét írni. A hangzásvilá-g tulajdonképpen diatonikus és ebbe a rendszerbe szólnak bele ’színező hangok’. Ha az ember elkezd írni valamit, akkor egy ötlet dolgozik benne. A tizen-képfokútságra jellemző hanganyagok csak reflexiók, az ortodox stílusra jellemző szigorúság nélkül. Nagy ivekben képezem a zenét és vágyom a szép hangzá-sokra, dallamhullámzásra, egy természetes emberi beszédességre.”* Régebbi műveit gyakran újrafoglalmaz-ta, folytonosan megújítva saját korábbi elképzeléseit, hogy logikusan, leszűrten jelenjenek meg szándékai, gondolatai. Halk beszédű, befelé forduló ember volt, aki a zenében táruzkodott ki. Ihletett, izzó érzelmekkel teli szerzeményeiben hitelesen jelenik meg alkotói szemé-lyisége. Műveiből több hangfelvétel készült.

Kivételes műveltség, hatalmas tudása, tiszta gondol-kása és életmódja, a tökéletességre való törekvése, sugár-zó jóindulata tiszteletet parancsolt. Példaképül szolgálhat mindannyiunk, sőt a következő nemzedékek számára.

Rádics Éva

In memoriam Schneiderbauer-Tarcsay Ida Lenke

Ismét búcsúznia kell az ausztriai magyarságnak egy hazáját szerető különleges egyéniségtől: Tarcsay Idától, az itteni köztársaság önzetlen, segítőkészségéről ismert személyiségétől.

Tarcsay Ida Lenke 1938. augusztus 24-én látta meg a napvilágot Rábakethelyen, ami ma már Szentgotthárd része. 1956 októbereiben édesapját a járási nemzeti bizottság elnökévé választották, ezért a forradalom leverése után a meg családi kötelekben élő gyerekeket Ausztriába menekítették. A későbbiekben a családó is követte őket. Tarcsay Ida egyik utolsó hosszabb beszél-getésünkön kért, hogy íté tegyük rendbe: édesapja nem akarta elhagyni hazáját, és visszatenni abba az országba, amelyik kiutasította, ezt csak kénszerből tette meg. Így került vissza a család régi otthonukba, Tarcsafürdőre (Bad Tatzmannsdorf). Édesapja sosem kérte az osztrák állampolgárságot, a hivatalos magyar állammal sem vett fel soha semmilyen kapcsolatot.

Ida a tíz testvér közül a hetedik, egyben az utolsó volt, aki még a szentgotthárdi Vörösmarty gimnáziumban érettségizett. Édesapja Tirolba, Andreas Hofer szűkebb hazájába küldte tanulni, ahol latin különbözeti érettségít tett. Tanulmányait az innsbrucki egyetemen folytatta, ahol közgazdaságtant tanult. Egyetemi évei után rövid ideig egy mérnökiroda könyvelője volt, majd nyugdíjazá-ság a Sparkasse-nál revizorként fontos bizalmi pozíciót töltött be. Szerető társra, életük végéig tartó kapcsolatra talált elhunyt Soproni József személyében talál.

Életét a segítségnyújtás, a hit, a szeretet és az erköl-csi tartás határozta meg. Elveihöz, nézeteihez mindig hí maradt. Meghatározó volt számára egy, Mindszenty József bíborossal történt beszélgetése, miszerint nekik, Ausztriában élő magyaroknak, amint lehet, haza kell térniük. 1989 után, ha nem is költözött véglegesen haza, férjével ébren négy hónapot második otthonukban, Szentgotthárd-Farkasfán töltöttek. A katolikus vallá-s-hoz mindig hí maradt, amit erejéből teltett, férjével rendszeresen misére jártak. Az egyházon belül is jó-tékonycodott, rászoruló papokat, valamint könyvek megküldését segítette, de ugyanígy az ausztriai ma-gyarságnak is férjével együtt életük végéig juttattak pénzösszegeket, sőt hazájába is sokféle küldött „bél-let borítékokat”. Deveszeren egy óvoda felújítását, Erdélyben egy iskolát támogattak komoly összegekkel.

Munkásságát Erkel- (1974), Kossuth- (1999), két al-kalommal (1987 és 2002) Bartók-Pásztory-díjjal, Erdé-mes- (1981) és Kiváló (1990) Művészi címmel ismerté-k el. Szülővárosa, a Civitas Fidelissima 2000-ben díszpol-gárává avatta, 2008-ban elnyerte az Artisjus-díjat, II. ka-marakoncerte az év komolyzenei műve lett. 2020-ban a köztársasági elnökötől a Nemzet Művésze díjat vehette át. *„Nem számítottam a kitüntetésre. S nagy megítés-leltetésnek érzem. Megerősít további utamon. Ezt a kis országot mindenek fölött szeretem, és soha nem bírtam volna elmenni innen”* – mondta.

Első találkozásunkkor elnök volt a konzis zeneszer-zés vizsgámon. Mozart-stílusgyakorlatomat nézve kifő-gásait nem szóban fogalmazta meg: leült a zongorához – a hangszerrel egészen bensőséges kapcsolata volt – s improvizálni s ennek ellentété; vilharos sodrásra mely felbőszülve pusztít minden útjába kerülőt, megállíthatatlan haragos áradása számtalan al-kotóművészt ihletett meg.

A leomló falakat, romokat maga után hagyó és életet, termékenységet adó folyam a 19. szá-zadban a Habsburg monarchia gazdasági és kul-turális, valamint politikai szerepe mellett köz-ponti helyet foglalt el a folyami közlekedésben és forgalomban.

A 19. század második felétől a fűtőanyag, érc, élelmiszer, só, fa, bor és állat vizen történő szál-lítása volt a legkedvezőbb és legolcsóbb lehetőség. Mindazonáltal Regensburg és Bécs között az út többnyire egy hétig, ellenkező irányba érthetően hosszabb ideig tartott. 1825-ben az úgyne-vezett „hajóvontat” volt szokásban, ezt követte 1829-ben az első kiváltásúg Duna Gőzhajózási Társaság megalapítása, amelynek hajói 1830-tól már menetrendszerűen közlekedtek. A beindult folyami közlekedés virágzását mutatja az öbui-dai, korneuburgi hajógyár létesítése, valamint dunai gőzhajók üzemanyaggal való ellátása a pécsi szénbányákból. A Duna a krími háborút lezáró párizsi békekötéssel 1856-ban vált végle-gesen átjárható víziúttá. Haditámaszpontként is működött, lapos és keskeny, ágyúkkal felszerelt csajkák tartózkodtak a vizen Kloserneuburg-

Később ritkán, túlságosan is ritkán találkoztunk. Pesten, Szennyén, Oberschützenben. Szerzői esztjére, Sopronba eltemít Evakás Jenőt és feleségét. A koncert után a tegeződést is felajánlotta, melyel nehezen éltem. Igényességet, fegyelmet, s az igaz, örök értékek melletti szilárd elköteleződést tanultam tőle.

Kivételes műveltség, hatalmas tudása, tiszta gondol-kása és életmódja, a tökéletességre való törekvése, sugár-zó jóindulata tiszteletet parancsolt. Példaképül szolgálhat mindannyiunk, sőt a következő nemzedékek számára.

Rádics Éva

KÉPES UTAZÁS A DUNÁN

Az Osztrák Nemzeti Könyvtár Disztermében utazást tehetünk a Fekete-erdőtől a Fekete-ten-gerig, „Die Donau. Eine Reise in die Vergangen-heit” címmel megrendezett kiállításon.

Ennek már meghívója is meglepetés, rajta ugyanis Pest és Buda látható a Dunával 1825-ből.

A folyamoknak minden időben nagy szere-pük volt. Európában az egyik legjelentősebb a Duna, amely a Volga után a második legnagyobb folyamként, 2800 kilométeres hosszúságával 10 országot köt össze, köztük négy fővárost, Bécs-et, Pozsonyt, Budapestet és Belgrádot.

A folyam változatossága; szépséges nyugal-mas folyása, szelidése, enyhé szélben remegő fodrozódása s ennek ellentété; vilharos sodrásra mely felbőszülve pusztít minden útjába kerülőt, megállíthatatlan haragos áradása számtalan al-kotóművészt ihletett meg.

A leomló falakat, romokat maga után hagyó és életet, termékenységet adó folyam a 19. szá-zadban a Habsburg monarchia gazdasági és kul-turális, valamint politikai szerepe mellett köz-ponti helyet foglalt el a folyami közlekedésben és forgalomban.

A 19. század második felétől a fűtőanyag, érc, élelmiszer, só, fa, bor és állat vizen történő szál-lítása volt a legkedvezőbb és legolcsóbb lehetőség. Mindazonáltal Regensburg és Bécs között az út többnyire egy hétig, ellenkező irányba érthetően hosszabb ideig tartott. 1825-ben az úgyne-vezett „hajóvontat” volt szokásban, ezt követte 1829-ben az első kiváltásúg Duna Gőzhajózási Társaság megalapítása, amelynek hajói 1830-tól már menetrendszerűen közlekedtek. A beindult folyami közlekedés virágzását mutatja az öbui-dai, korneuburgi hajógyár létesítése, valamint dunai gőzhajók üzemanyaggal való ellátása a pécsi szénbányákból. A Duna a krími háborút lezáró párizsi békekötéssel 1856-ban vált végle-gesen átjárható víziúttá. Haditámaszpontként is működött, lapos és keskeny, ágyúkkal felszerelt csajkák tartózkodtak a vizen Kloserneuburg-

közül három mű kertül most bemutatásra, álla-potvédelmi okok miatt váltakozva.

Meglepő Rudolf von Alt nagyméretű vízfest-ménye, amely egy soha meg nem valósult mo-numentális építkezésről készült művészi vízió a folyó szabályozásáról. (Már 1715-ben felmerült a Duna szabályozásának gondolata, de anyagi okok miatt akkor nem került kivitelezésre.) A mű megalkotásának előzménye lehetett az 1830-ban, 1849-ben, 1850-ben és 1862-ben bekövet-kezett katasztrófális következményekkel járó árvíz. Ez a megoldást kereső művészi alkotás 1873-ban volt látható a Bécsi Világkiállításon.

Számtalan restaurálási munka után, a Wiener Städtische Versicherungseverein támogatásával vált lehetővé mostani bemutatása.

A kiállítárendezőők célja az volt, hogy a lá-togatók megismerjék az egykori Dunát, lépie-nek vissza a folyó múltjába, egykori természetes környezetébe, gazdag növény- és állatvilágá-ba, és ha csak rövid időre is, felejtésk el a mai, erőművekkel teli, megváltoztatott partokat. Él-vezésnek inkább a világszerte ismert Kék Duna, azaz „An der schönen Blauen Donau” Johann Strauss 1867-ben komponált keringőjének dal-mát, és kövessék a Duna mentét, folyását. Az eredeti partitúra mellett jegyzet látható még Ri-char Strauss vázlatfüzetéből 1941-ből a „Do-nau” című befejezetlen szimfóniájából.

1935-ből való az a plakát, amely a folyó turisz-tikai jelentőségére és forradalmasítására hívja fel a figyelmet, „Alpoktól a Kelet kapujáig” el-nevezéssel, Hans Wagula munkája.

A Duna közkedvelt az irodalomban is; a ki-állítás bemutat néhány közismert író, akiknek műveiben gyakran előfordul ez a téma, így pél-dául Ingeborg Bachmann, Peter Handket, H. C. Artmann, és másveikt.

A múltbéli Dunát hajóutazásokkal, folyóparti sétákkal a Diszeremben bámulatos, lenyűgöző tájképek, fotók, grafikák, litográfiák, hangula-tos színes akvarellek idézik meg. A Duna a mai napig itt van mellettünk.

ÁDÁM ÁGNES

LENCYEL FERENC

Szikár vers

100 éve született Pilinszky János

Et resurrexit tertia die: latinalul fűjt a szél s a feltámadás emberül szólt, mint testté lett ige, hitvánság ellen reneszánsz varázs.

Et resurrexit – hittelt írta át a hírnök a hirt tanuvalólamossá, hogy a fák csúcsa fölötti csodát tovább emelje világló varázssá.

SZABÓ ZSUZSA

Levél anyámnak

tudod, május másodikán vonatra ültem. Ó, te képeztél, csafja út és én a szolga. Ellerveztem mindent. Megvettem a rózsákat. Fehéreket. Hármat és dolgozni mentem pedig már a vonaton ültem, agyamban aludtam, pedig már a vonaton ültem. Tanultam, ettem, olvastam, pedig már a vonaton ültem, azt hittem, hogy strok, pedig csak akkor sírtam igazán, mikor már a vonaton ültem. Én voltam a feled roboog zokogás. A vonatról leszállva ott volt a város. A rohanás. A lábam alól kiszalad macskakövek. Az eső. Haza vágytam és végül csak álltam. Belül kiabáltam. Zsebeimben két maréknyi csöndem, hogy én tehozád már tíz napja elindultam, jöttem, s hogy nem tudom, mi van előttem, mögöttem, mert lágas, mégis körülhatárolt tér a szí: otthon, kék ég, hazám. Édesanyám. Édesanyám.

S. CSOMA JÁNOS

Hol az a csók

Hol az a csók, kire szórta az élet mivé tette emléket annak mely emlékét most felfakad hol az a száj ki csókját adta milyen erő ragadta el hová tánt az a drága asszony sűrűl a csend, Ó nem felel.

Himnusza vagy

Himnusza vagy a szóznak a buzgón csobogónak azért érdemes hallani, ajak formálta sóhaj, értelem érzelem ránk lehelése – alt szólam egy oboán.

JELEN SZÁMUNK KÉPEI

Andorka Hanna különböző színű és típusú hajói első látásra úgy fogalmazhatók meg, hogy ugyanaz a tárgy más és más környezetben környezetben minden ismétlődés ellenére „dinami-kája és színvilága” (l. az alkotóval készült in-terjú) annyira változatos jeleneteket és helyze-keket terem, mintha nem is a vitorlázás lenne a képek keletkezésének kiváltó oka, hanem azon közvetítő szerep, amikor az eszet az alkotó min-denkori lelkiállapotának, hangulatának csupán végrehajtója, kifejezője. Egyfajta mérőon, ami a képeken keresztül ugyanazon személyt jelenti meg, tükrözi. Szeizmográf, ami kíváncsiva tesz.

A verbális sokszínűség gyakorlata

Szép kiállítású könyvet jelentetett meg Oberwart/Felsőőr városa a helybéli *lex liszt* kiadó gondozásában a település városi rangra emelésének 80. évfordulójára. A keménykötésű, gazdag képanyaggal bélelt kötet már borítójával, majd címlapjával is felhívja magára a figyelmet: Stadt der Vielfalt – olvasható alcímként, hogy aztán négy nyelven is szerepeljen a neve: Oberwart – Felsőőr – Borta – Erba. Utóbbi roma nyelven jelenti a város nevét. Mindez csakis örömmel töltheti el a szűkkeblű nacionalizmus korlátait levető érdeklődőket, hiszen minden vonatkozásban túlhaladottnak tűnnek az „Ostburgenland” vagy éppenséggel karoling betájolást követő nézetek: lám, minden a helyére került, Oberwart/Felsőőr a sokszínűség városa.

Mindezt előre kell bocsátani annak megértéséhez, hogy milyen szellemiséget takar a sokszínűség felkeltésének látszata. A tulajdonképpeni kételkedés – ugyanis ez rögvést felüti fejét – tulajdonképpen abból fakad, hogy a

sokszínűség mennyiben egyeztethető össze a többnyelvűség hiányával, hogy ne is említsük azon egyenjogúság mellőzését, aminek a város vezetésében is meg kellene nyilvánulnia. Különösképpen – ha már helynévtáblák hivatalosan is hirdetik a város magyar nevét – elvárható lenne, hogy a nem német származási nyelvet vállalók úgyszintén jelen legyenek a város vezetésében, hogy ne említsük az utca nyelvét. Hallható ugyan esetenként magyar szó, de ez jobbára magyarországi bevásárlók szájából fakad. Ehhez hozzáfűzhető a növekvő számú magyar munkavállaló, csakhogy ők kizárólag munkaerőt jelentenek magyar nyelvűségük érzékelése nélkül.

Amikor feltolakszanak ezek a kérdések, nem kell okvetlen feltételezni szándékosságot a kiadók részéről, hiszen ők annyira túlvannak a sokszínűségnek, többnyelvűségnek mindenfajta érzékelésén, hogy nem láttak semmiféle akadályt ennek mellőzésével, ugyebár manapság legfeljebb 10–15%-ban lenne kimutatható

az „eredeti” őriek aránya, akik száz évvel ezelőtt a lakosságnak több mint háromnegyedét képezték.

Ha már csak a Burgenlandi Magyar Kultúregyesületet, vagy a kétnyelvű reálgimnáziumot tekintjük is, biztosan megoldható lett volna, ha több nem is, magyar nyelvű összefoglaló beiktatása, mintegy ezáltal is kifejezésre juttatva a sokszínűséget, többnyelvűséget, úgy látszik azonban ennek igénye fel sem merült. Ezáltal – igaz nem hiányzik a kötetből a keletkezés és a történelmi korszakok ábrázolása – ez a reprezentatívnak mondható kiadás – lényegében az utóbbi 80 évet tárja fel a náci időkkel kezdődően a jelenig, mindez azonban kizárólag a németnyelvűség jegyében történt.

A jelenlegi közgondolkodásra jellemzően a gazdasági élet, az infrastruktúra felsorolása foglalja el a legnagyobb helyet, míg a kulturális élet, így a felekezetek bemutatása inkább lexikális szűkszavúságra szorítkozik. Ebben a „szegletben” kapott helyet a népcsoportok,

Rímek szablyaélen

Molnár Pál számos kiváló könyv szerzője, szerkesztője, a *Balassi Bálint-émlékkard* és más művészeti díjak alapítója szerkesztette a *Rímek szablyaélen* című antológiát, amely 25 év és 25 költő műveiből való válogatást tartalmaz. (Kairosz Könyvkiadó, 2020) Tette abban a szellemben, hogy a nemzet midőn elcsúszott emléket állít, magát is tiszteletre méltóvá teszi.

Balassi Bálint a magyar líra első hőroza. Jelképe a „kard és lant”. Költői-vitézi örökségét folytatja Zrínyi: „híremet nemcsak keresem pennámmal, / Hanem rettenetes bajvívó szabálammal...” Petőfi hitvallása: *„Fényesebb a lánccal a kard, / Jobban ékesíti a kart”*. A Balassi-kard szablya: magyar vőgári virtus-jelkép. Fazekas József, bonyhádi fegyverkovács mesterművének mintája egy, a Balassi-sírból előkerült szablya, amelynek fényessége az édes hazára vet világosságot: „Ó, én édes hazám, te jó Magyarország...”

A magyar alapítású, nemzetközi *Balassi-kard* kiűntetést, a vitézségről példát mutató, nemzeti elkötelezettséget vállaló, magyar líra élvonalába tartozó, európai szellemiségű költők nyerhetik el. A díjat eddig 25 kardceremónián 45 irodalmár, 18 országból, 4 kontinensről, 19 költő és műfordító vehette át: „A Lajtától a Berecki-havasokig, a Dunajectól a Tengermelékig elterülő térségben élő, reménykedő, vitézként próbálni induló magyaroknak kínálnak megerősítő élményt odafentről ihletett művekkel.” A díjhoz főpapi áldás, templomi (például a bécsi Stephansdomban tartott) Balassi-mise, zenei program, és stílszerűen a magyar borokat, borvidékeket reprezentáló bor-segíregzemle is társul.

Balassi magyar és európai eszményekért küzdött. Szemléletét, korepét a *virtus bellica* és a *fama bona* – a *harci virtus* és a *jó hírnév* jellemezte. A dan-

tei *virtù* jelentése: „erény”, „erő”, „képesség”, „felkészűlttség. Az „O, beata Ungeria...” Pannónia *fertilitasára*/termékenységére is vonatkozott. Magyarhon *defensor fidei, propugnaculum christianitatis, Vormauer, Bollwerk des Christentums* – a hit, a kereszténység védelmezője, védőfala, védőbástya-ja volt. A *propugnaculum/védőbástya* küldetésűdat Mohács után a romlás, a *ruina Hungariae/lucius Hungariae, querela Hungariae Croatiae ac Slavoniae*) képeire változott.

Balassi-díjas költőink közül a könyvben művekkel szerepel: Agócs Sándor, Ágh István, Döbrentei Kornél, Farkas Árpád, Ferencsics István, László Noémi, Lővői Lázár László, Nagy Gábor, Nagy Gáspár, Petri György, Serfőző Simon, Szikra János, Tari István, Tasnádi Edit, Utassy József. Az antológia névsorában az eddigi díjazott műfordítók műfordításaiikkal szerepelnek: Ernesto Rodrigues, portugál költő, műfordító, az ELTE egykori tanára, akinek Budapesten született lánya a Célia nevet viseli. Lucie Szymanowska cseh műfordító, aki Lengyelországban él, és az MTI varsói tudósítója. Jean-Luc Moreau francia költő, műfordító. Dursun Ayan török műfordító. Ross Gillet, ausztrál költő és műfordító. John M. Ridland amerikai költő, műfordító, professzor, aki Czipott Péterrel társszerzőként együtt munkálkodott Balassi-költemények tolmácsolásában. Vahram Martiroszján örmény költő, Balassi, Pilinszky, Petri György verseinek és Kertész Imre *Sorstalanság* című regényének örmény tolmácsolója, Jurij Pavlovics Guszev, orosz műfordító, irodalomtörténész, szerkesztő, Paszkál Gilevszki macedón költő, műfordító, szerkesztő; Sander Liiviak, észt műfordító.

A magyar kultúra – Ády szavával „Lélektől lelkes” műveivel – legalább ezer év óta a keresztény európai kultúrával szimbiózisban él. A magyar műfor-

dítás-irodalom Balassi, (...) Vörösmarty, Petőfi és Arany óta egyedülálló a világon. Ha a magyar versek is olyan mesterek hangján szűlettek volna meg angolul, németül, spanyolul vagy franciául, mint a nagyvilág költészete magyarul, akkor líránk nem nélkülöznét az megbecsűlést, amelyet érdemel.

Balassi költészete a magyar reneszánsz líra csúcspontja. Olyan magaslatokra emelkedett, ahol legnagyobb kortársai, a francia Ronsard, a lengyel Kochanowski vagy a szonett-költő Shakespeare foglal helyet. Rimay szerint Balassi olyan „mint sas az többi madarak előtt...” Európaiságát bizonyítja: a magyaron kívül nyolc nyelven, latinul, németül, törökül, lengyelül, szlovákul, olaszul, románul, horvátul is beszélt. Már fiatalon, műfordítóként a szellemi hódításban, a világirodalom kincseinek honosításában is részt vett.

A *versantológia* igen időszerű üzeneteket hordoz, élménygazdag, *jellem- és nemzettudat-építő, lélek- és személyiségfejlesztő hommage, mély tiszteletadás* Balassi európai rangú, revelációkkal teli életművének szakrális mélységei, keresztény és nemzeti értékei előtt.

Molnár Pál szerinti az *európai Balassi-folyamat* (The European Balassi-process) jelmondata: „Fedezd föl saját kultúrát!” A Balassi-kardos műfordítók szerete a világon kifejezik elismerésüket „a magyar költőóriás életműve és a teljes magyar költészet előtt, éltetik az „Emberségről példát / Vitézségről formát / Mindeneknek ők adnak...” eszményt.

A Balassi-kardos költők, műfordítók nem kesergik, teremtik a magyarságot. A *Rímek szablyaélen* antológia örömhír, örömmegosztás, érték- és emberfelmutatás: lélekhívás, okulás, biztatás, hogy Balassi költői, vitézi hagyatéka élő-eleven örökségünké váljon.

CS. VARGA ISTVÁN

A meleg Budapest angolul

Kurimay Anita nem kevesebb, mint a budapesti, a magyar homoszexualitás története óriási hiányosságának pótlására vállalkozott **Queer Budapest 1873–1961** c. könyvével. Ez az első angol nyelvű könyv, mely magyar homoszexualitás történetével foglalkozik. Magyar nyelven is csak **Takács Judit** *Meleg század* Kalligram – MTA TK 2018, könyvét ismerjük.

A témát kutató Kurimay Anita levéltári jogi és bűnügyi forrásokból, jegyzőkönyvekből indult ki.

Budapest meleg szubkultúra történetét Magyarország viharos történelmének kontextusába helyezi.

A 20. század hajnalán Budapest növekvő köz-mopolita nagyváros lett, innovatív építészeti és kulturális eredményekkel, növekvő, liberális értékek mellett kiálló középosztállyal. Kelet és Nyugat közötti szellemi és kereskedelmi kereszteződésé vált, s híres lett szexuális kultúrájáról, beleértve a robusztus meleg szubkultúráját is. Budapest Ber-linhez hasonlóan a második világháborúig élénk éjszakai élet folyt, mulatók, orfeumok, színházak, klubok paradicsoma volt.

Az első magyar nyelvű, átfogó büntetőjogi szabályozást tartalmazó magyar törvénykönyv 1878-ban íródott, mely tiltotta a férfiak közötti nemi kapcsolatot.

A hatóságok regisztrálták a férfi homoszexuálisokat, az elbírálásnál azonban sokat számított az illető társadalmi rangja.

A hosszúra nyúlt első világháború a homoszexualitás kérdésének pszichológiai és büntetőjogi vetületét is előtérbe hozta. A túlélő katonák társadalmi visszaillészedése több okból is nehezen ment.

A Tanácsköztársaság (1919) idején felmerült jogi körökben, hogy a büntetőtörvénykönyvből törölni kellene a homoszexualitást, a büntetést a rehabilitációnak kellene felváltani.

A leszbikusokról nem készült jegyzék, a büntetőtörvénykönyv sem tért ki rájuk, s más európai hatóságok sem regisztrálták őket, kivételnek számított ez ügyben Ausztria.

A könyv izgalmas eseménye a sokat emlegetett Tormay Cécile írónő és Zichy Raffaelné, sz. Pallavicini Eduardina grófnő szexbotránya. A grófnő a Keresztény Nők Egyesülete alapítója (1918), majd közösen a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét hozták létre, a MANSZ (1918) már nem vallási, hanem politikai pártként funkcionált és Tormay Cécile lett a vezetője.

Tormay, Horthy kormányzó támogatottja, a magyar asszonyok képviselője, ő hirdette a nő-társai számára kívánatos mintaként a házasságot és az anyaságot, miközben élete végéig hajadon és gyermektelen maradt, titkos leszbikus viszonyt folytatott többek között Zichy grófnővel. A gróf válópert indított, amely négy és fél évig életben tartotta a közélet kíváncsiságát.

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

Gefördert aus den Mitteln der Volksgruppenförderung des Bundeskanzleramtes

így a magyar népcsoport taglalása is, ezáltal is kidomborítva, hogy a „magyar népcsoport” kizárólag civil szervezetként jelenül meg, ami egyúttal a jelzett sokszínűség gyakorlati vetületét tükrözi.

A jubiláris kötet tartalmi felépítése eltér a szokványos monográfiáktól, ennek megfelelően puzzle-re emlékeztet a tördelés is, játékosan, tetszés szerint összerakva, egymásba illesztve a szöveget a bőséges képanyaggal, már-már képeskönyv benyomását keltő kivitelezésben. Nyomdatechnikailag mindez kreatív, jó felkészültségű fejekre és kezekre vall.

Oberwart Felsőőr Borta Erba Stadt der Vielfalt. Stadt Oberwart, edition lex liszt, Oberwart, 2020, 256 old.

DEÁK ERNŐ

BÉCSI NAPLÓ

AZ AUSZTRIAI MAGYAROK LAPJA

Kiadja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége

Levelezési cím: A-1011 Wien, Postfach 358.

Web: www.kozpontiszovetség.at
<https://www.becsinaplo.eu>

Tel./Fax: 00 43 1 532 60 49

E-mail: becsi-naplo@aon.at

Zweimonatsblatt der UngarInnen in Österreich.

Eigentümer, Herausgeber, Hersteller und Verleger:
Zentralverband Ungarischer Vereine u.
Organisationen in Österreich.
A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/1/8.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

Bodó Barna (Temesvár), Bodzsoni István (Szabadka), Csáky Pál (Pozsony), Czellar Judit (Genf), Duray Miklós (Pozsony), Gömöri György (London), Kovács István (Budapest), Kovátsné Németh Mária (Győr), Kó András (Budapest), T. Kovács Péter (Budapest), K.Lengyel Zsolt (München), Papp László (New York), Pomogáts Béla (Budapest), Sárközi Máttyás (London), Szakály Sándor (Budapest), Varga Sándor (Pozsony), Zakar Péter (Szeged).

SZERKESZTŐSÉG:

Benyák Mária, Böröndi Lajos, S. Csoma János, Deák Ernő (főszerkesztő), Fetes Kata, Kántás János, Kató Zoltán, Martos Péter, Radics Éva, Veit Zita

GRAFIKAI SZERKESZTŐ: Uzsák Zoltán

GAZDASÁGI INTÉZŐ: Deák Sonja

MUNKATÁRSÁK:

Ádám Ágnes (Bécs/Budapest), Birtalan Iván (Bécs/Budapest), Fehér Márta (Szabadka), Fried István (Budapest), Szabó Zsuzsa (Bécs), Nagymihály Zoltán (Budapest), Paládi Renáta (Ungvár), Reményi György (Grenoble), Rimpler Diána (Bécs), Szentpétery Miklós (Bécs), Varga Gabriella (Budapest), Margarete Wagner (Bécs)

BANKKONTO: 004-46793, BLZ: 20111, Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG., Hauptanstalt A-1010 Wien, Graben 21.
IBAN: AT572011100000446793 • BIC: GIBAAWW

ELŐFIZETÉS egy évre: Ausztriában 18,- Euro, Magyarországon 4500,- Ft, Nyugat-Európában 22,- Euro, vagy annak megfelelő összeg, tengerentúl 25,- Euronak megfelelő összeg, Szerbiában: 1000 dinár, Szlovákiában egyes számok eladási ára: 1,50 Euro.

TERJESZTŐINK:

Amerikában: Andrew Rekey, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

E-mail, az újság számára: BecsiNaplo@yahoo.com

Bankátutalás: Hungarian Freedom Fighters Inc. San Francisco Area Chapter, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

Angliában: Hungarian Book Agency, P.O.B 1956, Durham DH1 2GA.

Hollandiában: Deuten-Makkai Réka

E-mail: federatio_hollandia@yahoo.com

Tel.: 0031 6 144 250 84

IBAN: NL81 INGB 0002304058

Kanadában: Pannonia Books Ltd., 472 Bloor St. W. 2nd floor, Toronto, Ontario M5S 1X8.

Magyarországon: Librotade Kft., H-1656, P. O. B. 126, H-1173, Budapest, Pesti út 237. Bank folyószámla: KHB Rt. 10402166-21638181-00000000.

Németországban: Dr. Klement Kornél, BUOD, Ringstrasse 16, D-63128 Dietzenbach

Svájcban: Ria Meszlényi, Laufenstrasse 41, CH-4053 Basel, e-mail: ria.meszlényi@gmail.com, Tel. : 061 331 11 38, Mobil : 076 468 05 20 – PostFinance,

Mária Balla Meszlényi, Konto-Nr.: 15-508825-5, IBAN: CH89 0900 0000 1550 8825 5, BIC POFICHBEXXX

Svédországban: Szöllősi Antal, S-127 24 Skärholmen, Box 176. PlusGiro Nr.: 756987-4.

Szerbiában: Fehér Márta, 24000 Szabadka, Jókai Mór 119. Bankszámla: RS35285223604000354839

e-mail: fhrmarta@gmail.com

Szlovákiában: Benyák Mária

E-mail: maribenyak@gmail.com

Bankszámla: SK6709000000000170127485

Névvel vagy betűjellel megjelent cikkekért szerzőik felelnek és nem feltétlenül fejezik ki a szerkesztőség véleményét. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Druck: Monocopy Nyomda
H-9200 Mosonmagyaróvár, Juhar u. 16.